

Információs rendszerek üzemeltetése

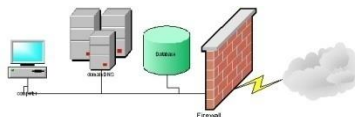
VII. fejezet Adatközpontok (Data Centers)

BME VIK TMIT

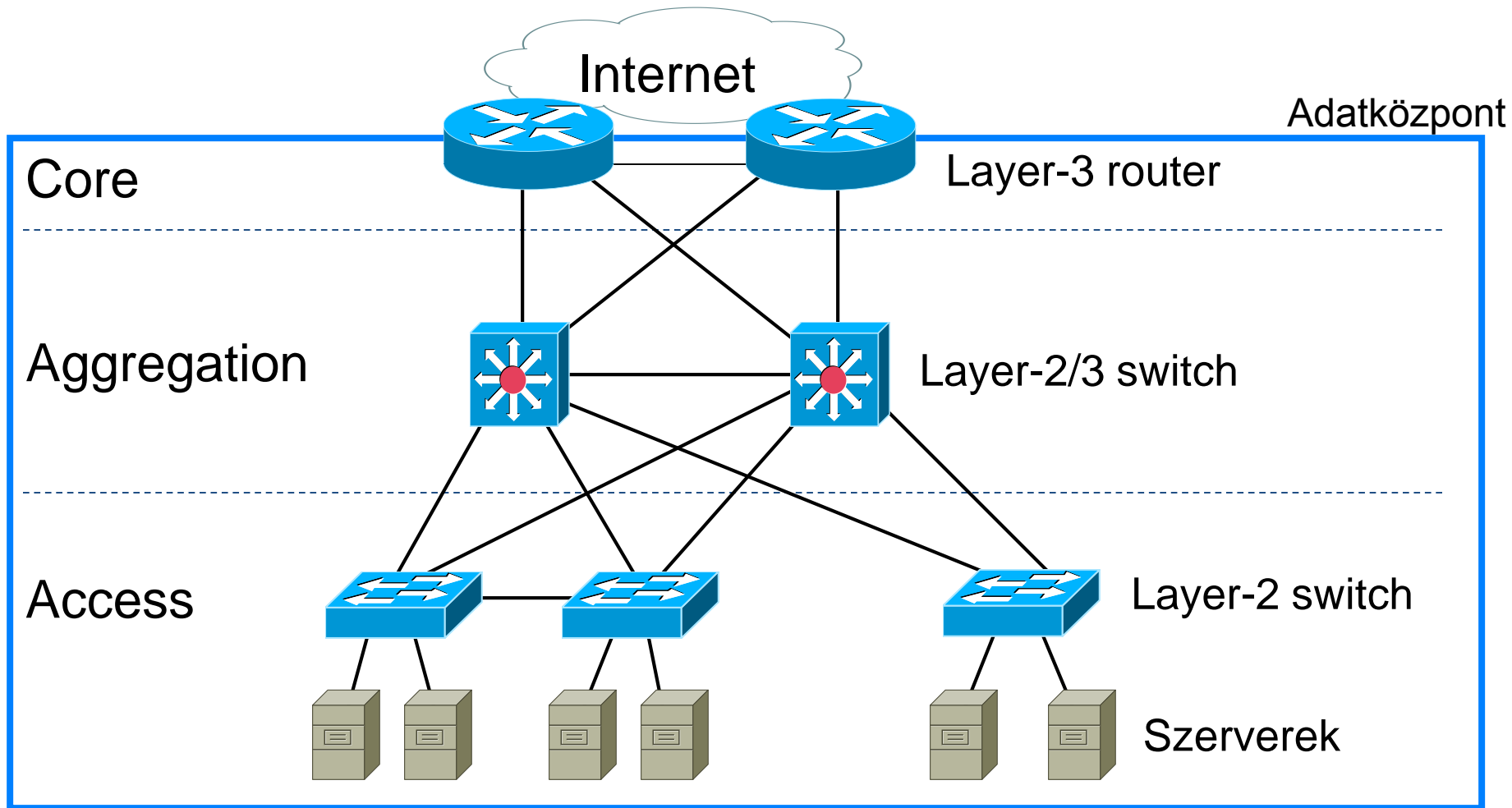
Mérnök-informatikus alapképzés

Adatközpontok

- Az adatközpont számítógép rendszerek és komponenseik elhelyezésére szolgáló létesítmény
- Napjainkban a PC-k tízezreit tartalmazó egyetemi, kutatóközponti, vállalati adatközpontok megszokottak
- Egy adatközpontot tipikusan tudományos számításokra, üzleti analitikára, adatbányászatra, adattárolásra, és nagyteljesítményű hálózati szolgáltatások nyújtására használnak

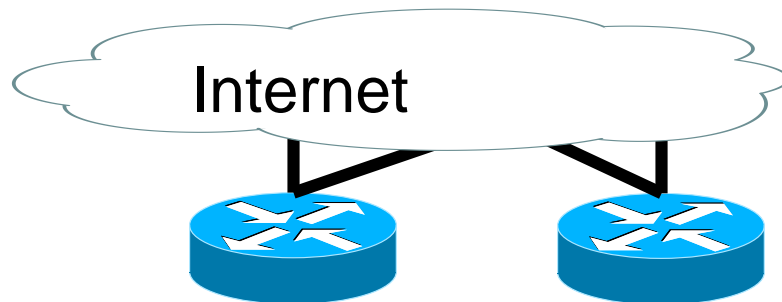
Tipikus adatközponti topológia

Multi-Tier Model

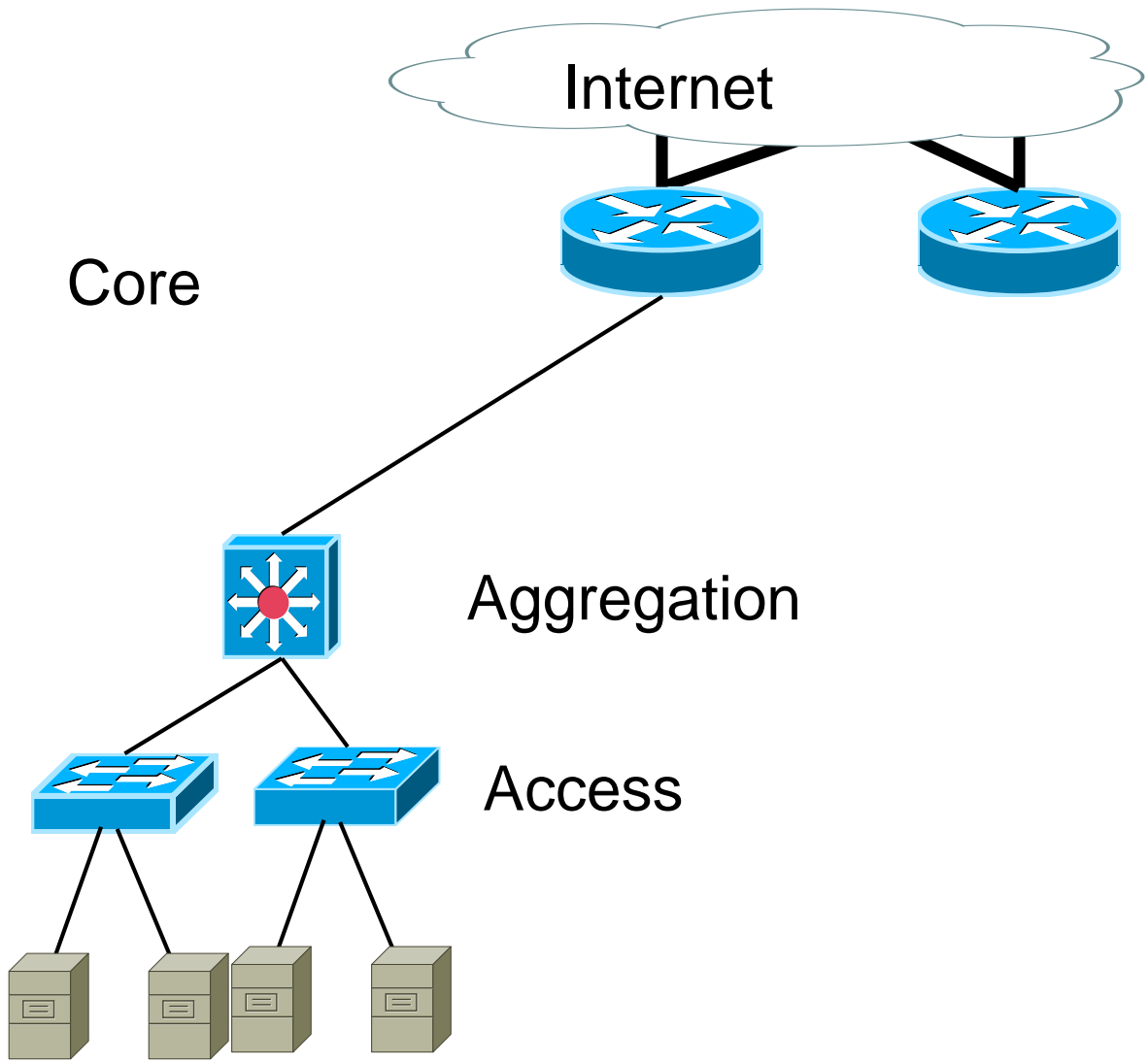
- Multi-tier: többszintű
- Access – hozzáférési
 - Szerverek csatlakoztatása
- Aggregation – aggregációs
 - A hozzáférési réteg redundáns kapcsolatai
- Core – mag
 - Routing szolgáltatások nyújtása
 - “Összeköti az adatközpontot a külvilággal”
 - Az adatközpont más részeivel
 - Adatközponton kívüli szolgáltatásokkal (pl. Internet)
 - Földrajzilag elkülönülő adatközpontokkal
 - Más távoli helyszínekkel

Multi-Tier Model

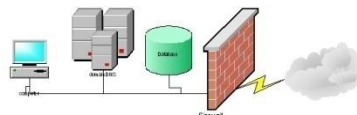

Core

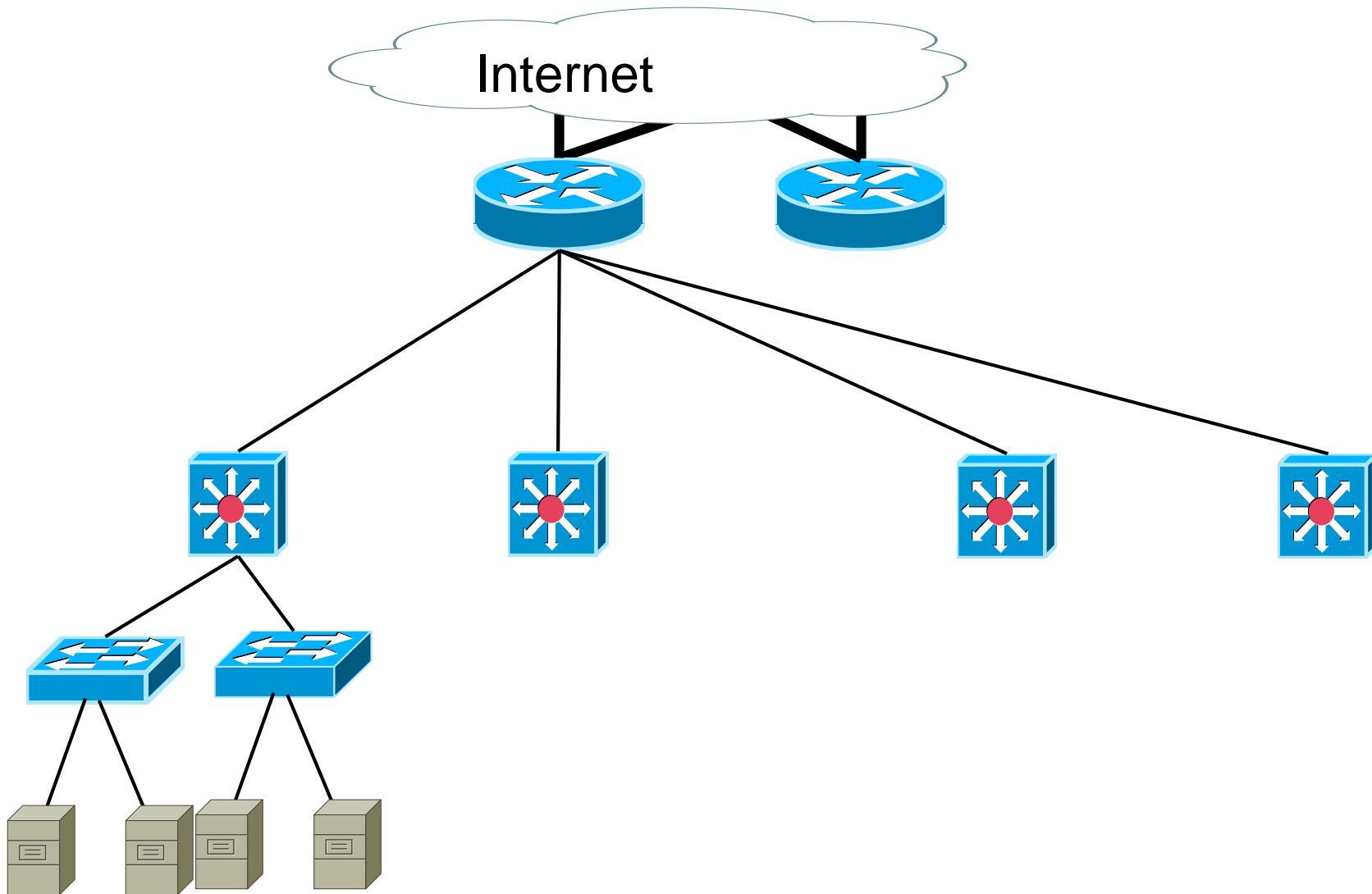
Multi-Tier Model

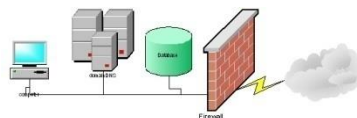
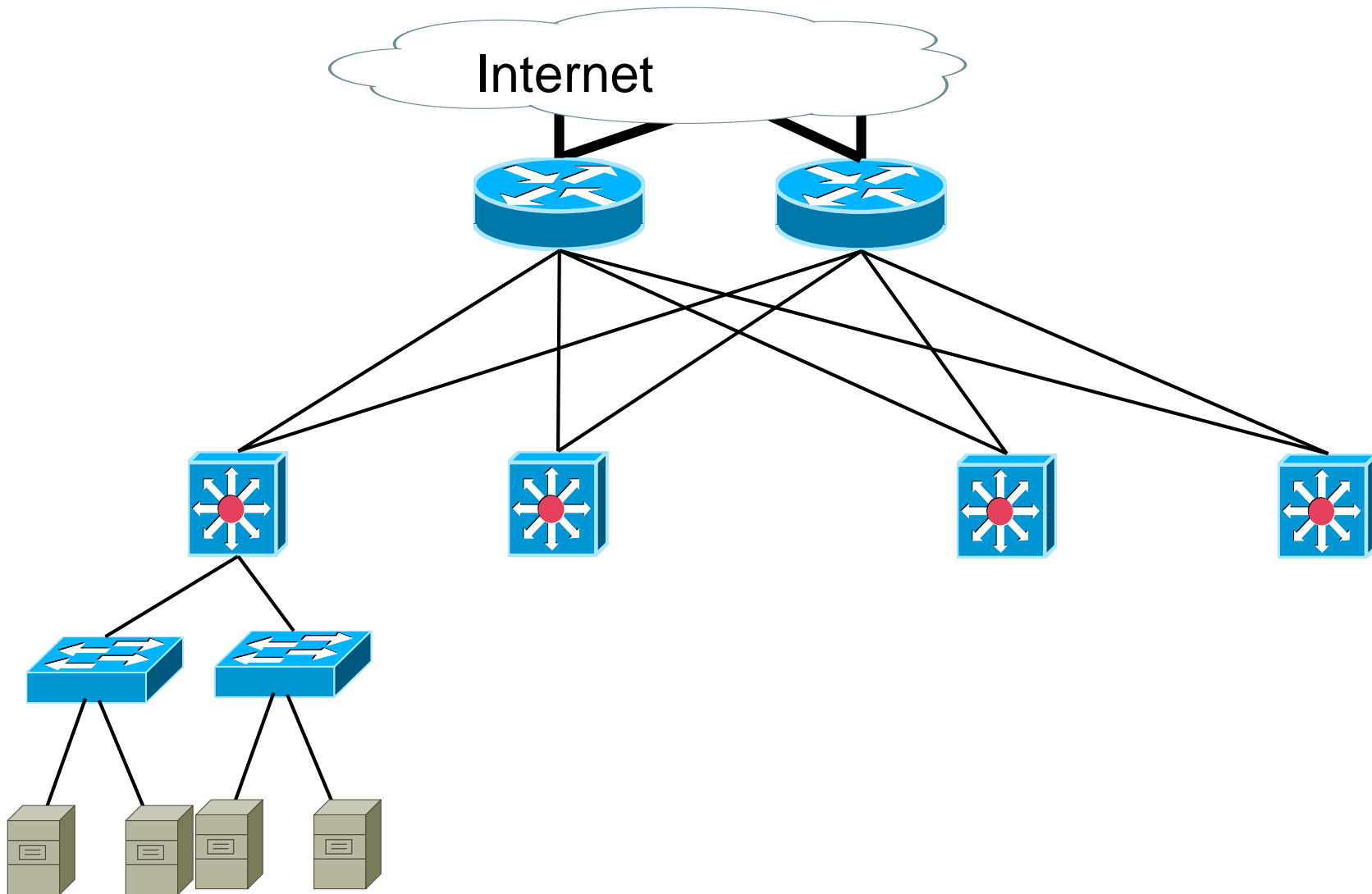
Servers

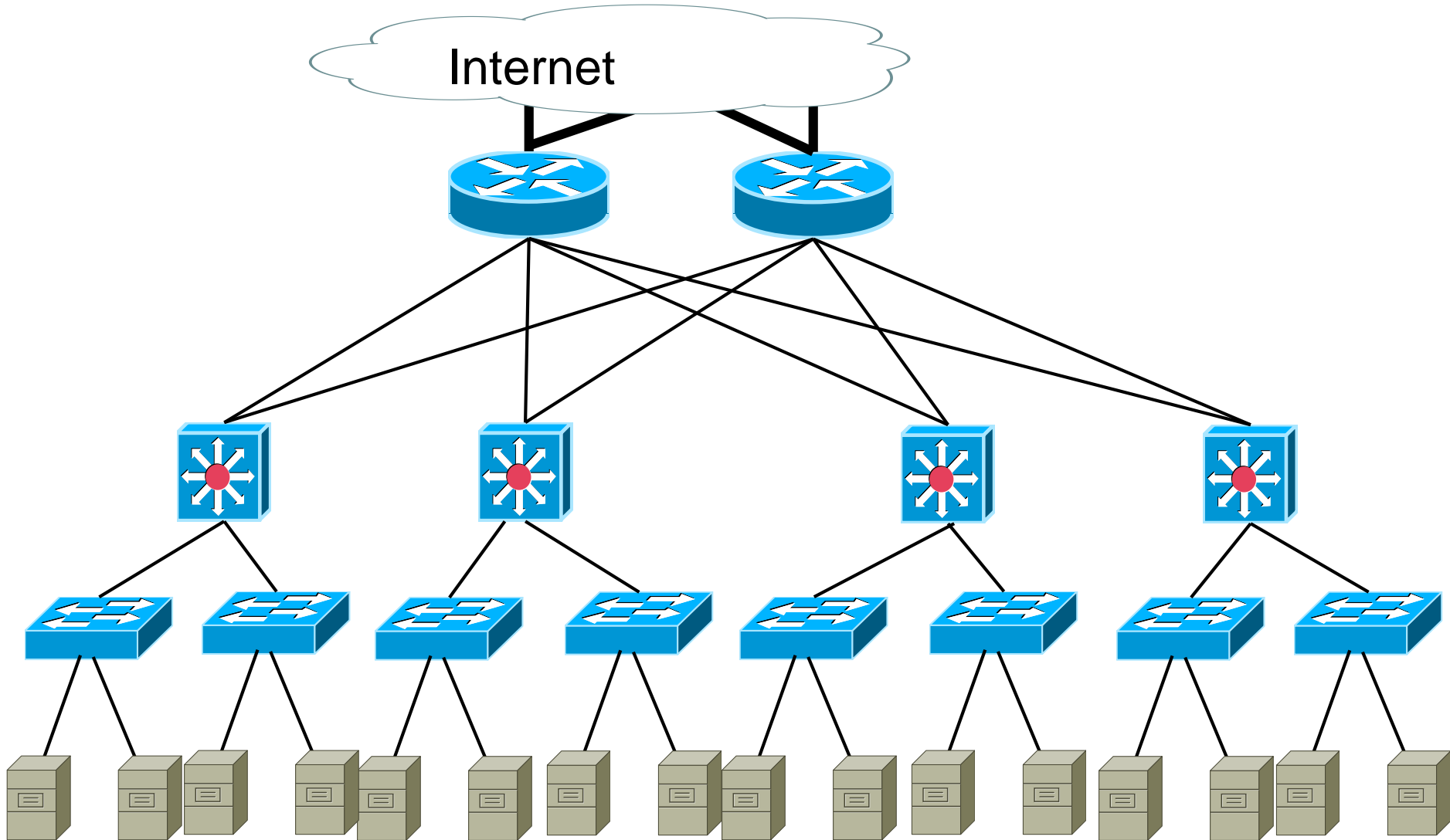
Multi-Tier Model

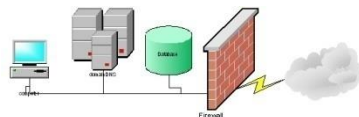
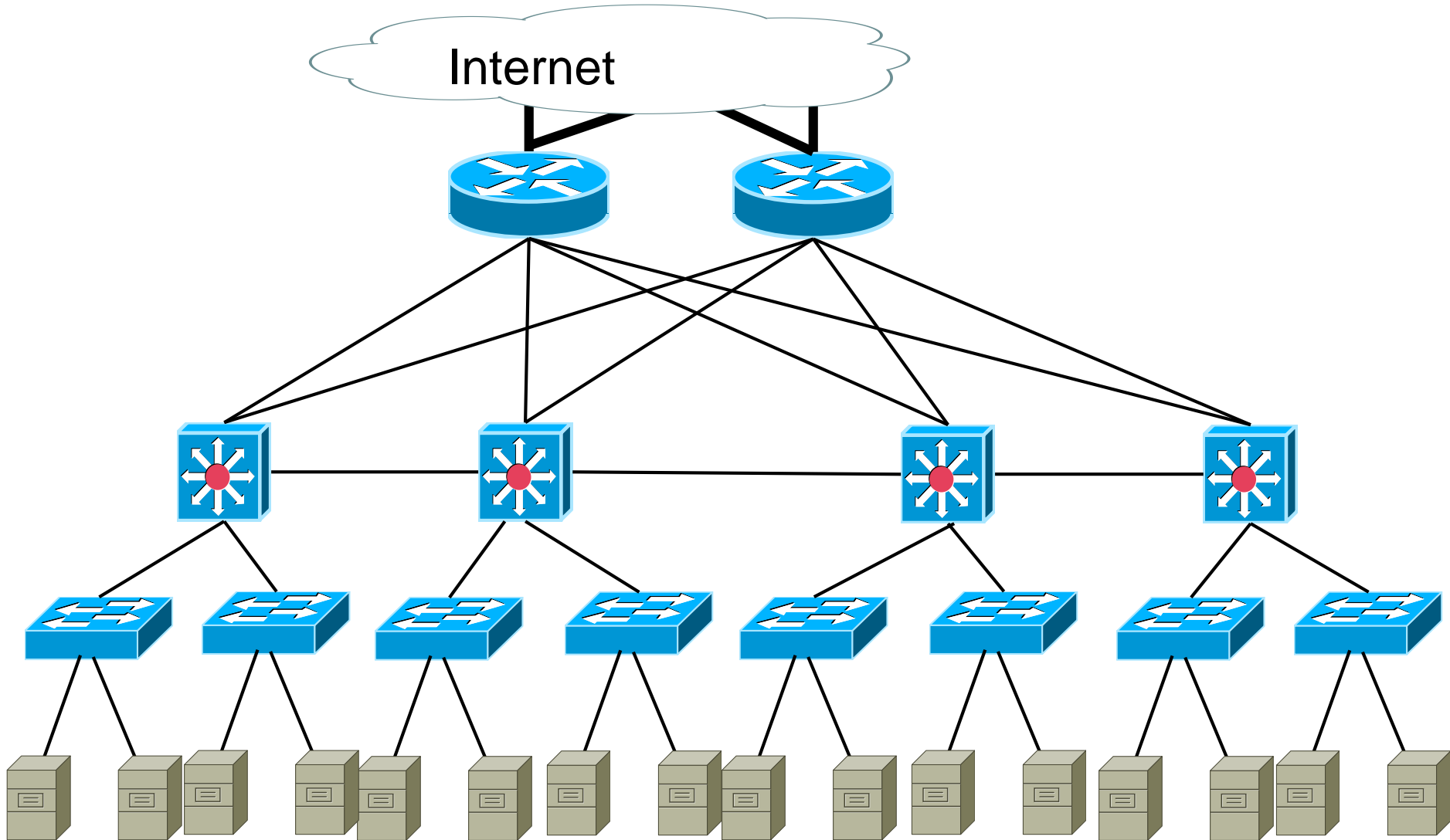
Multi-Tier Model

Multi-Tier Model

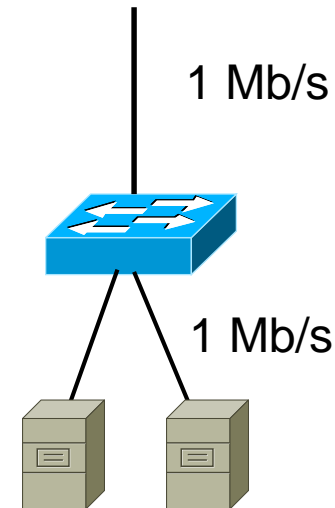

Multi-Tier Model

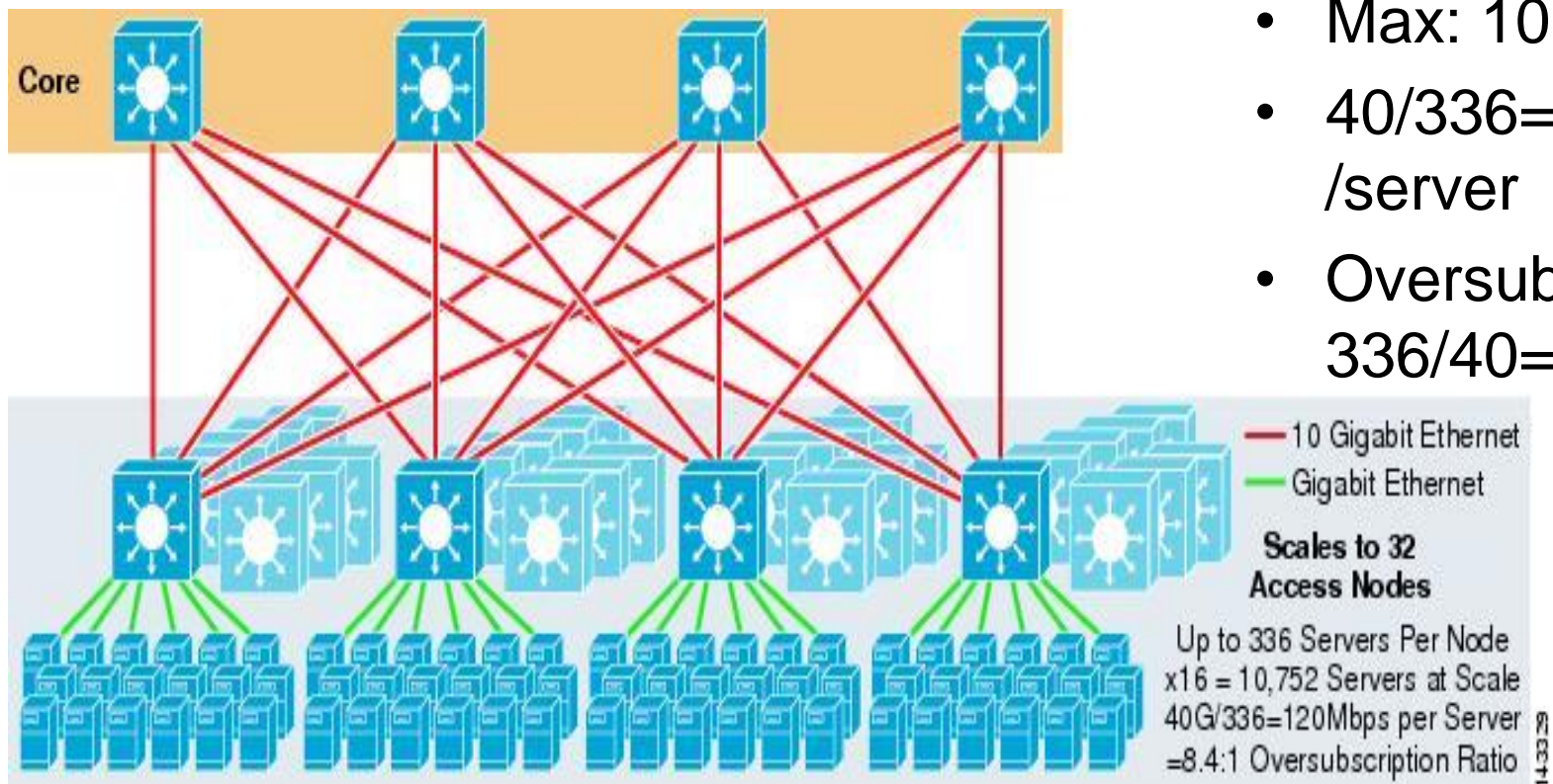
Túlméretezés (Oversubscription)

- Kimenő összes sávszélesség / bejövő sávszélesség
- $2 * 1 \text{ Mb/s} / 1 \text{ Mb/s} = 2$
- Nem valószínű, hogy egyszerre kell az összes sávszélesség

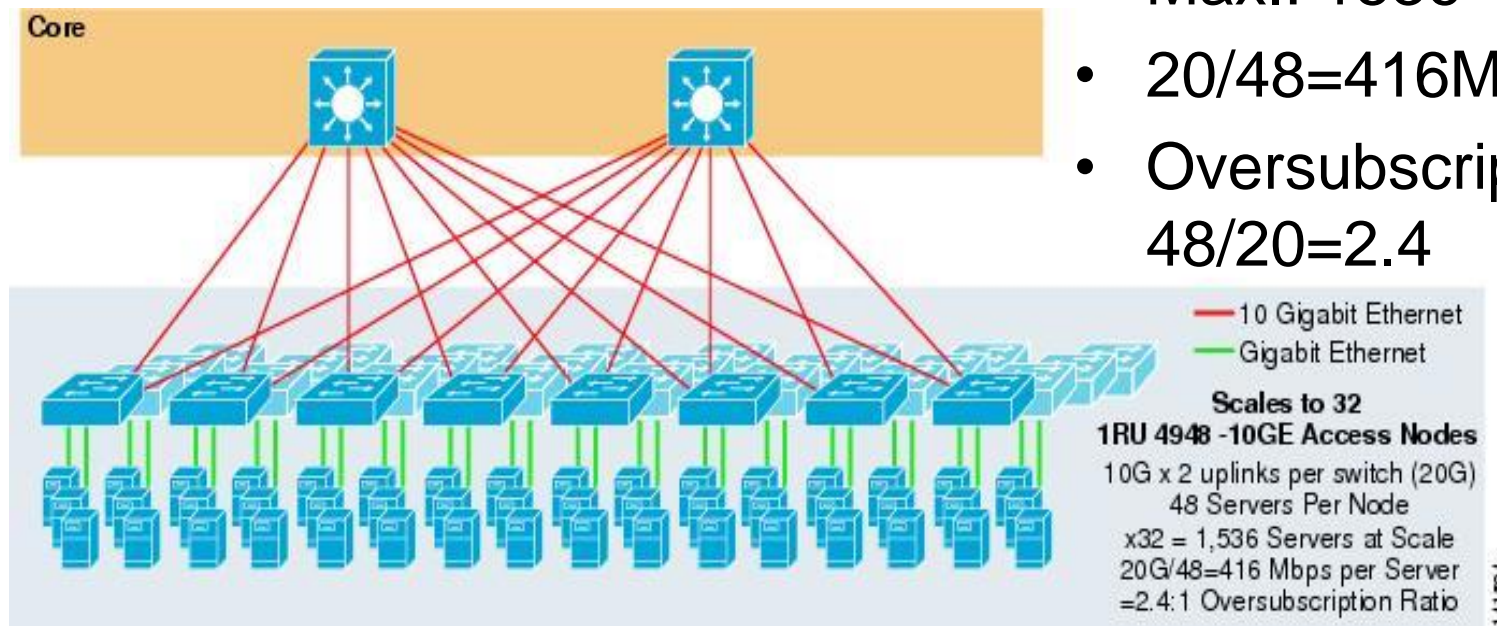
2-Tier Model

- Core: 32*10G
- Aggregation: 4*10G + 336*1G
- Max: 10 752
- $40/336=120$ M /server
- Oversubscription: $336/40=8.4$

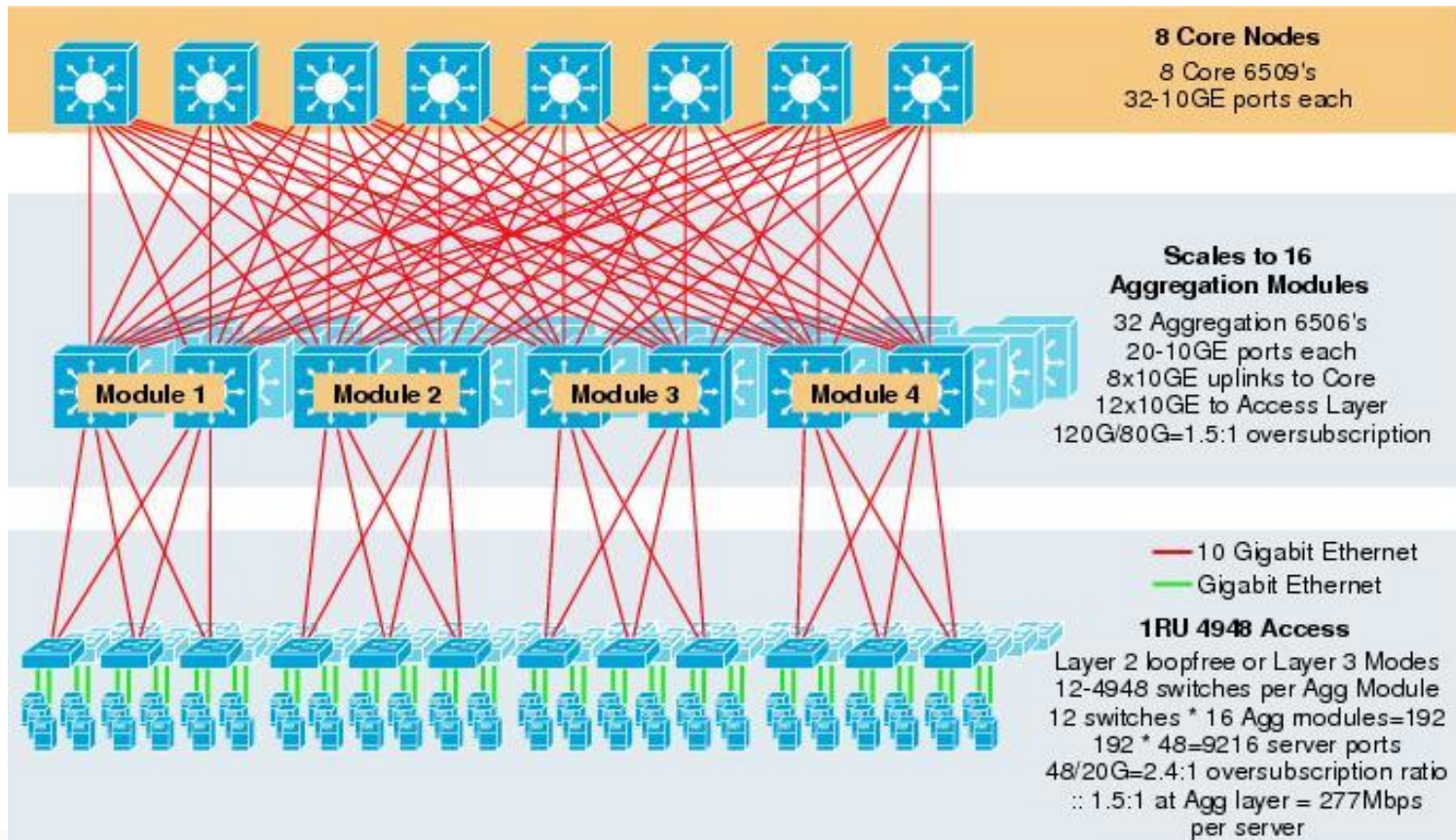
2-Tier ToR (1RU) switch-ekkel

- Core: 32*10G
- Aggregation:
Top of Rack 2*10G
+ 48*1G
- Max.: 1536
- $20/48=416\text{M}$ /server
- Oversubscription:
 $48/20=2.4$

3-Tier Model

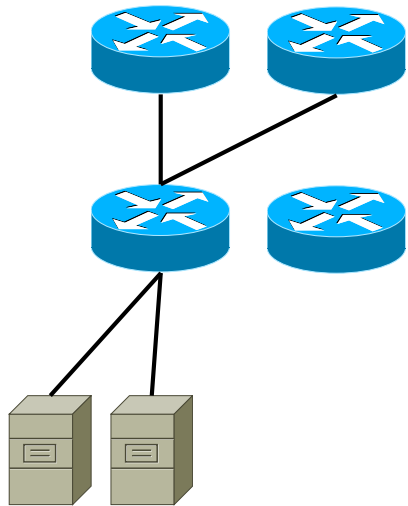
- $(2 \cdot 80) / (12 \cdot 48) = 277\text{M}/\text{server}$
- Overs.: $1.5 \cdot 2.4 = 3.6$

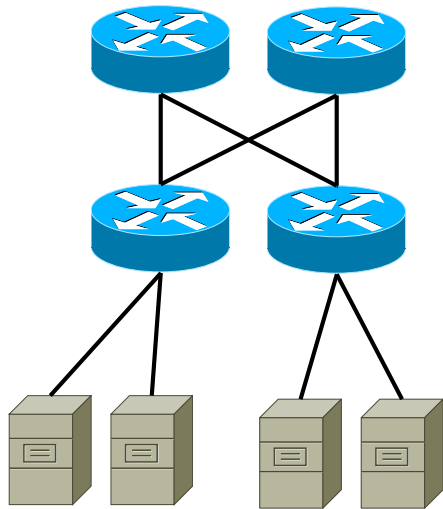
Multi-Tier Models

- Nagy, speciális routerek/switchek
- → Kisebb, köznapi
- → Fat Tree Topology (vastagfa topológia)

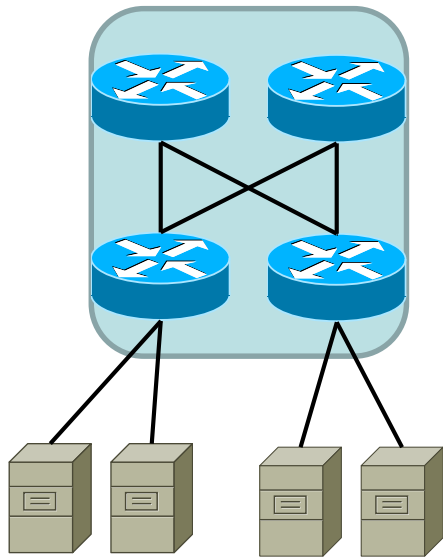
Fat Tree Topology

Fat Tree Topology

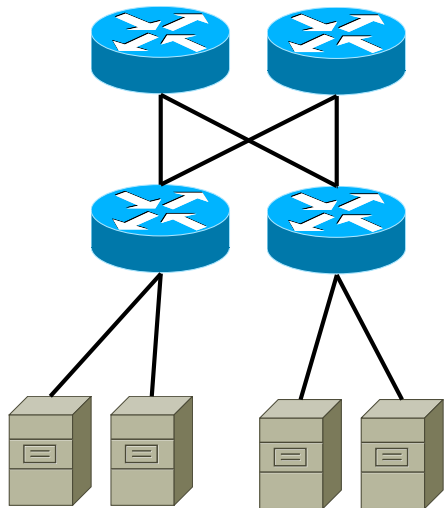

Fat Tree Topology

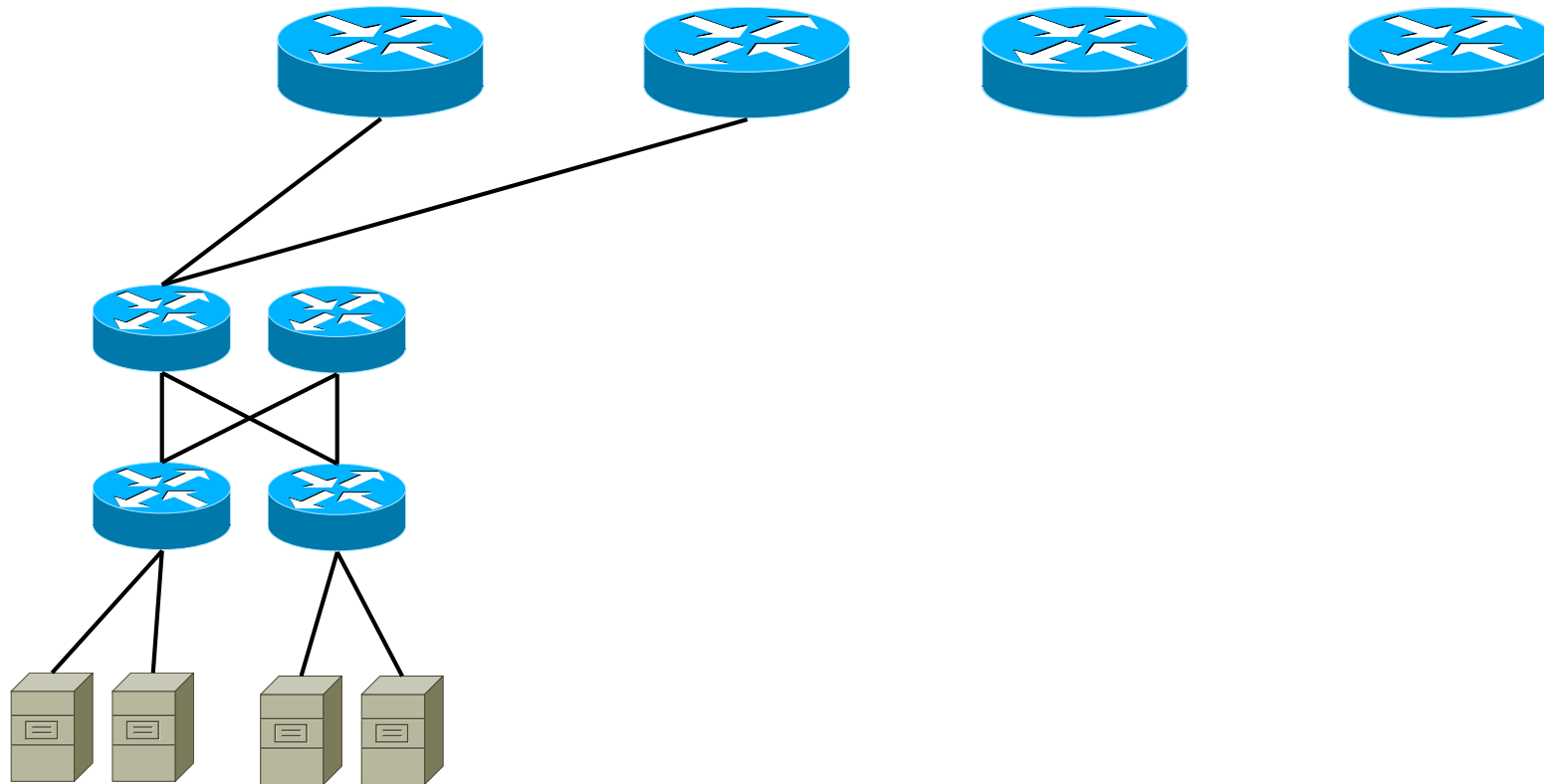

Pod

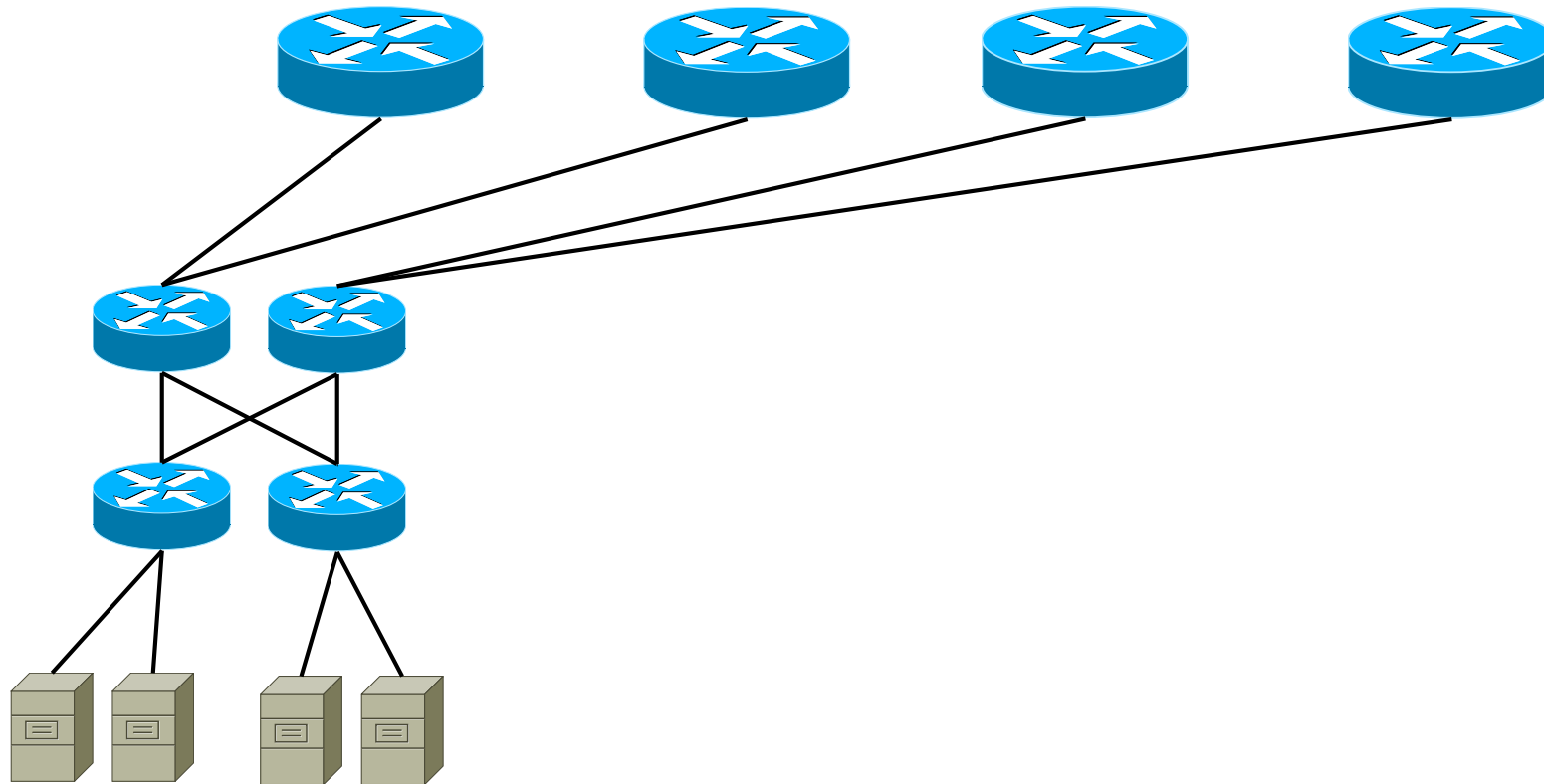
Fat Tree Topology

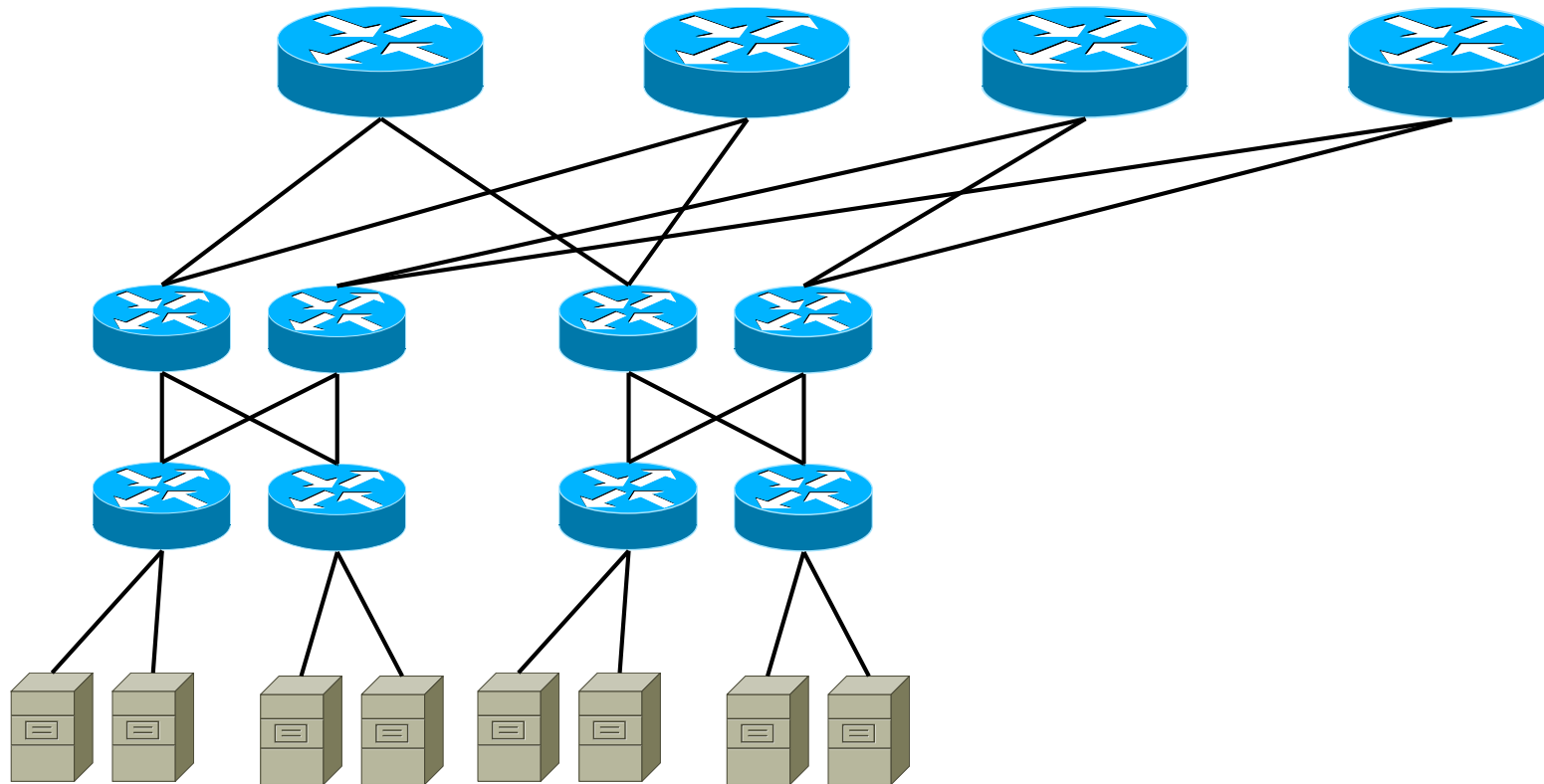
Fat Tree Topology

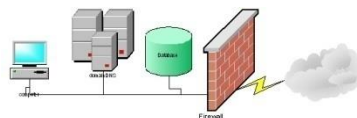
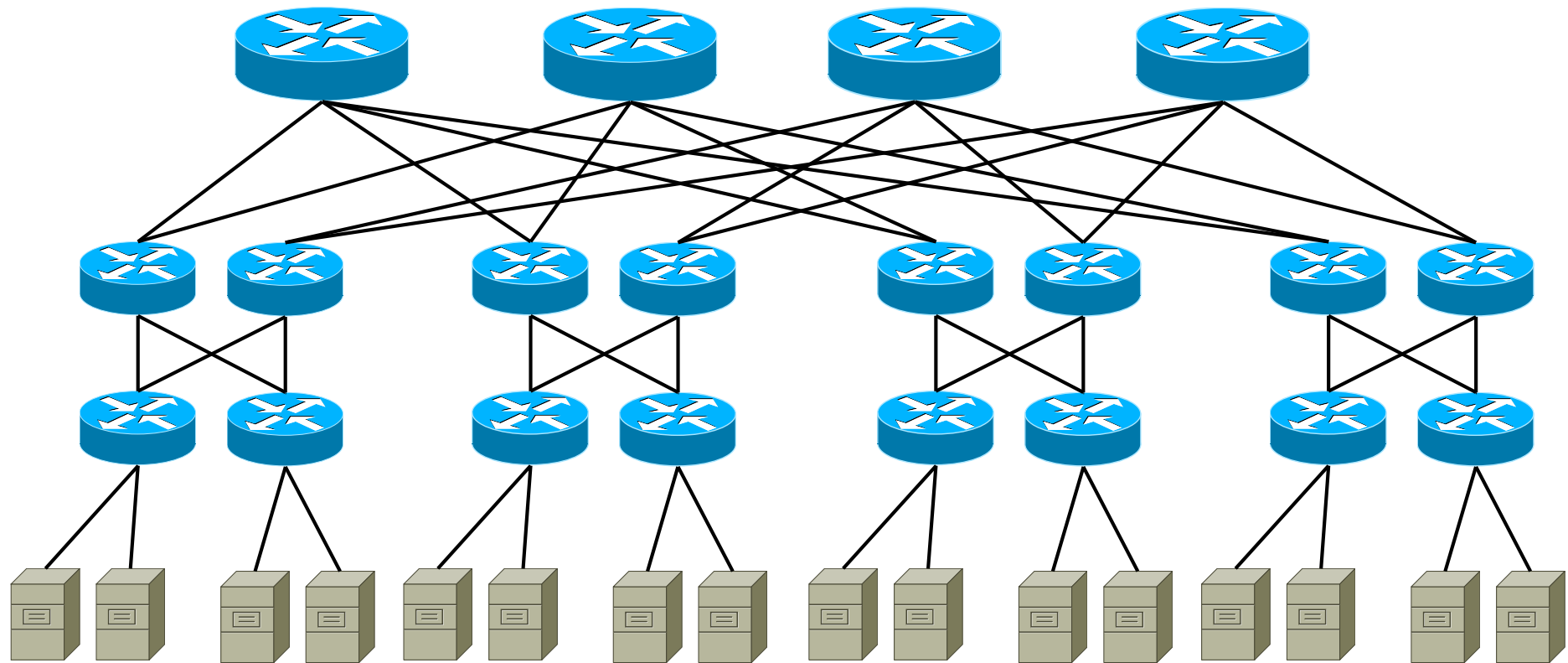
Fat Tree Topology

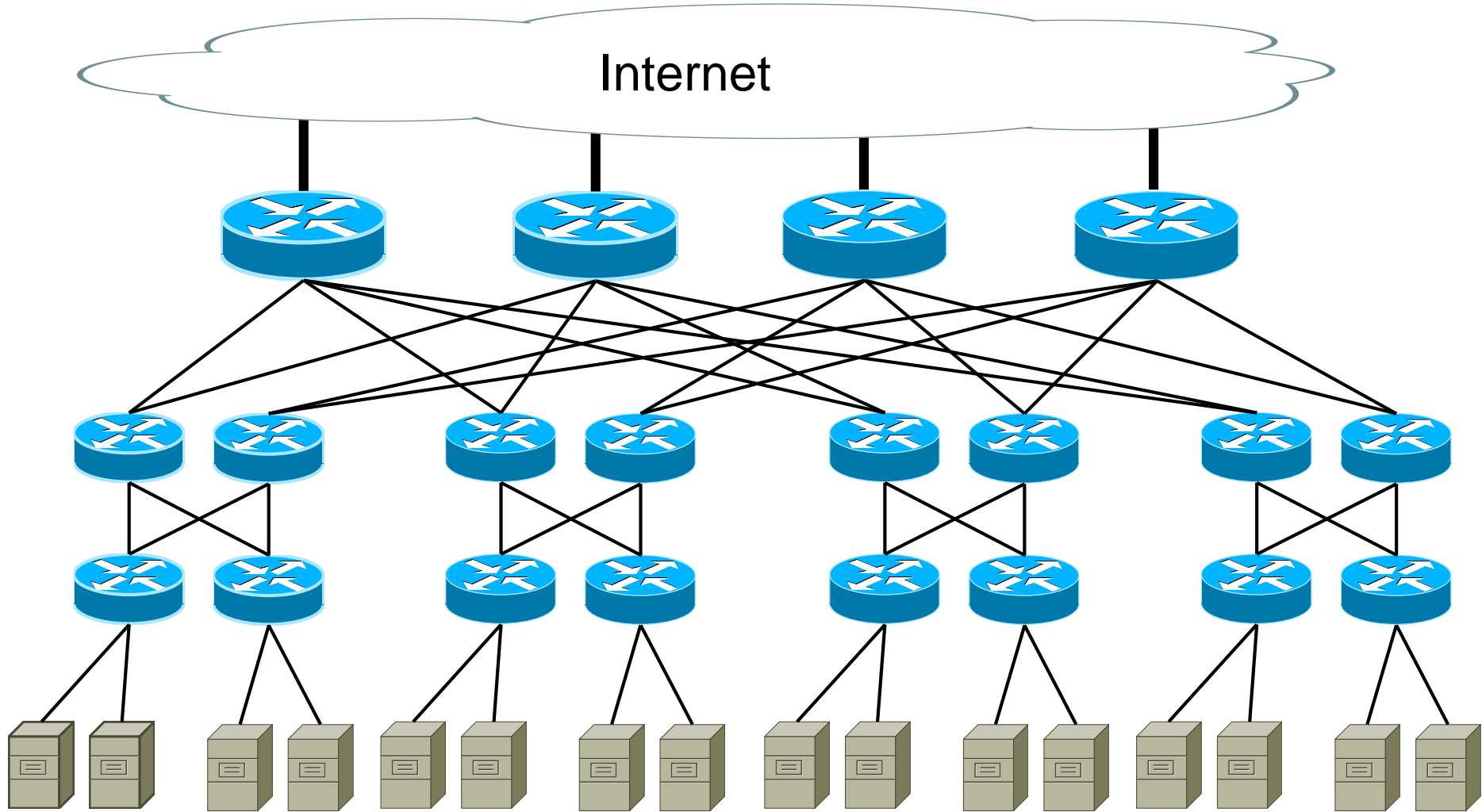
Fat Tree Topology

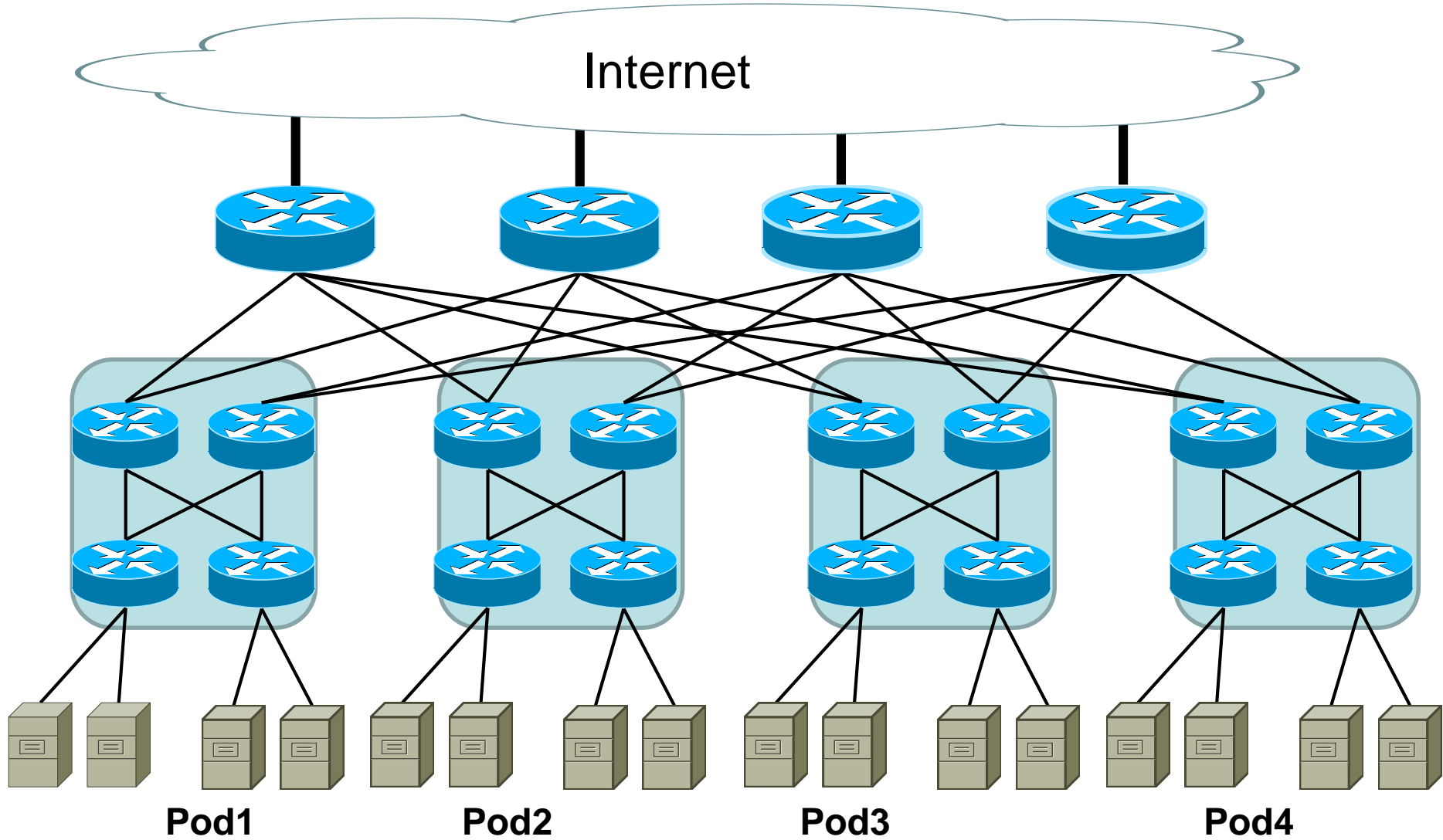
Fat Tree Topology

Fat Tree Topology

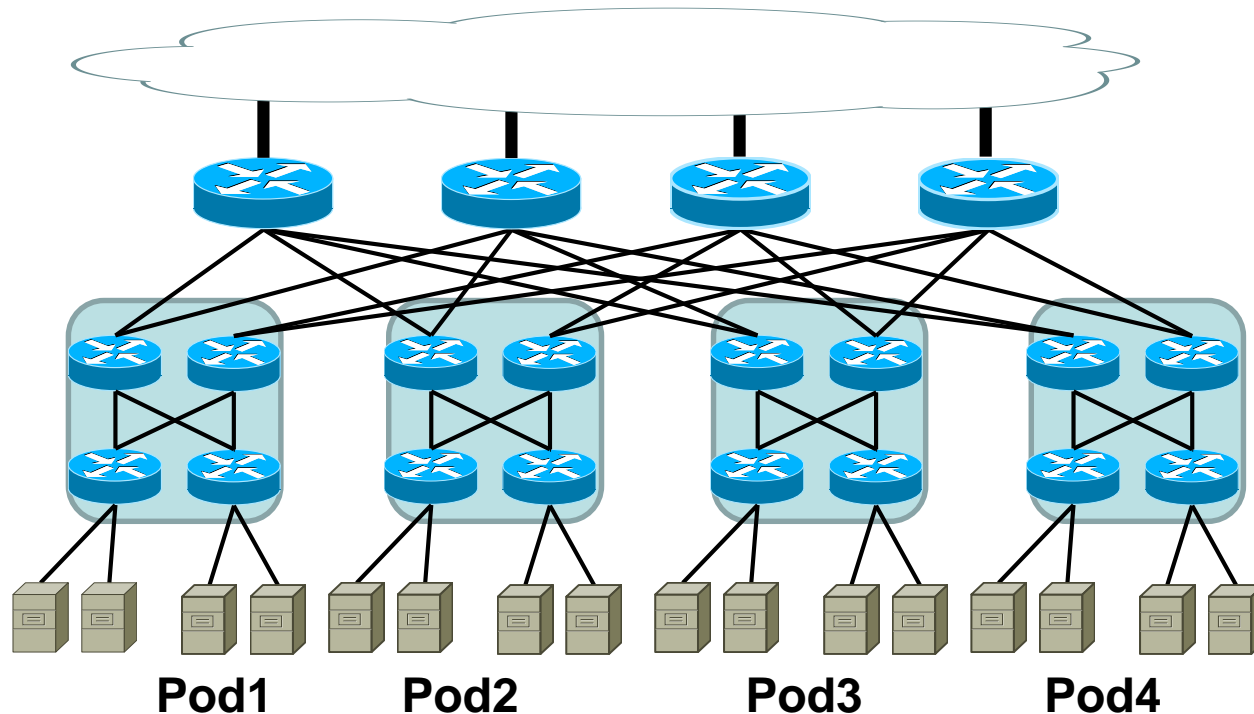

Fat Tree Topology

Fat Tree Topology

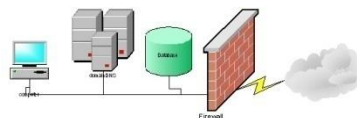
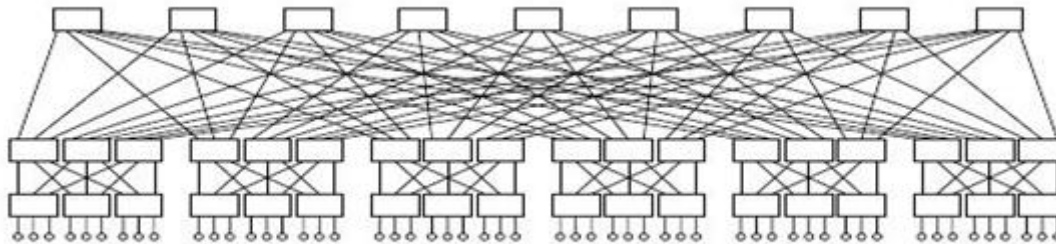
- 1 switch: k port
- k pod
- 1 pod tartalma:
 - $k/2$ aggregate switch
 - $k/2$ access switch
 - $(k/2) * (k/2) = (k/2)^2$ szerver
- $(k/2) * (k/2) = (k/2)^2$ core switch

Fat Tree Topology

k-adrendű (k-ary) fat tree:

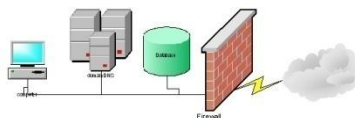
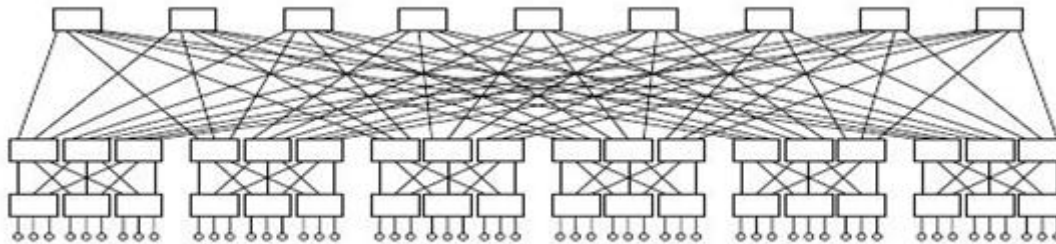
- 3-rétegű topológia (access, aggregation, core)
- minden switch-nek k portja van (-> k pod)
 - fele felfelé, fele lefelé
- minden access switch k/2 szervert és k/2 aggregation switch-hez kapcsolódik
- minden aggregation switch k/2 access és k/2 core switch-hez kapcsolódik
- $(k/2)^2$ core switch: mindegyik k pod-hoz kapcsolódik
- minden pod $(k/2)^2$ szervert és 2 réteg k/2 db k-portú switch-et tartalmaz
- összesen $k * (k/2)^2 = k^3/4$ szervert

6-odrendű Fat Tree Topology

k-adrendű (k-ary) fat tree:

- minden switch-nek 6 portja van -> 6 pod
 - fele felfelé, fele lefelé
- minden access switch 6/2 szerverhez és 6/2 aggregation switch-hez kapcsolódik
- minden aggregation switch 6/2 access és 6/2 core switch-hez kapcsolódik
- $(6/2)^2 = 9$ core switch: mindegyik 6 pod-hoz kapcsolódik
- minden pod $(6/2)^2 = 9$ szervert és 2 réteg 6/2 db 6-portú switch-et tartalmaz
- összesen $6 * (6/2)^2 = 6^3/4 = 54$ szerver

64-edrendű Fat Tree Topology

- Szerverek száma?
- $k * (k/2)^2 = k^3/4$ szerver = $64 * 32^2 = 65536$ szerver

Fat Tree Topology értékelése

- Sáv szélesség (Bandwidth)
 - Ugyanakkora sáv szélesség bármelyik bisection-ben
 - Mindegyik rétegnek ugyanakkora az aggregált (összesített) sáv szélessége
 - Oversubscription = 1
- Olcsó, egyforma kapacitású eszközökből építhető
 - Minden port ugyanazt a sebességet támogatja (end host sebesség azonos)
 - Minden eszköz a teljes vonali sebességgel adhat, ha a csomagokat egyenletesen szétosztjuk az összes elérhető útvonalon
- Jól skálázható: k-portú switch $k^3/4$ szervert támogat
- Kisebb áramfogyasztás / hő / hűtés

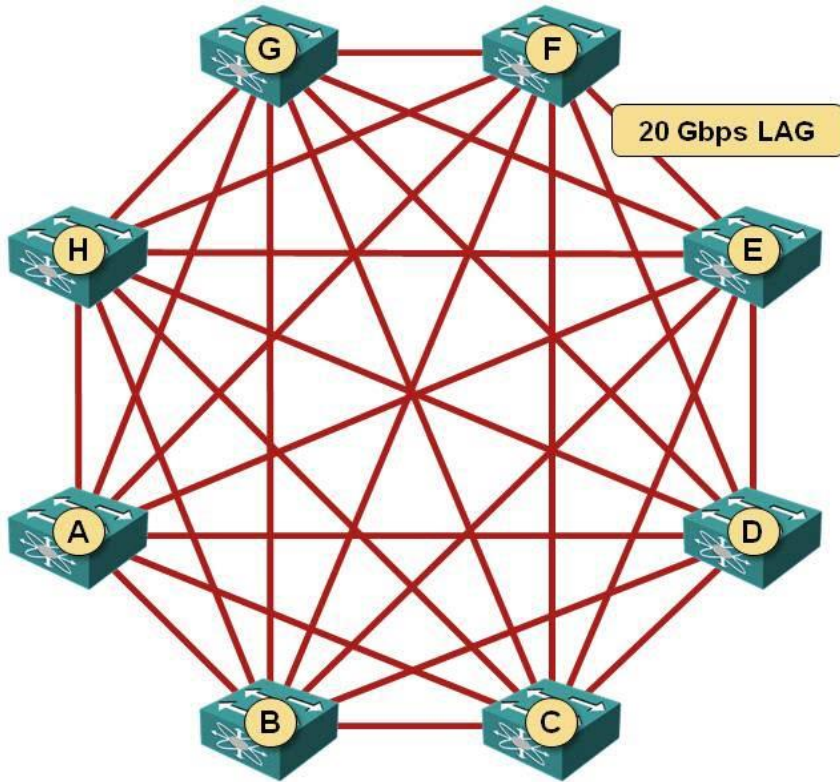
A hagyományos architektúrák problémái

- Változás a forgalmi modellben (traffic pattern)
 - Tradícionálisan: észak-dél
 - Most: megjelenik a kelet-nyugat is
 - Miért?
 - Virtualizáció / Cloud
 - Bármely (virtuális) szerver bármelyik fizikain futhat
 - Terhelés újra allokálása
 - Kommunikáció kell közöttük: UGYANAZ a sebesség TETSZŐLEGES clusterek között
 - Nagy megbízhatóság

Full Mesh

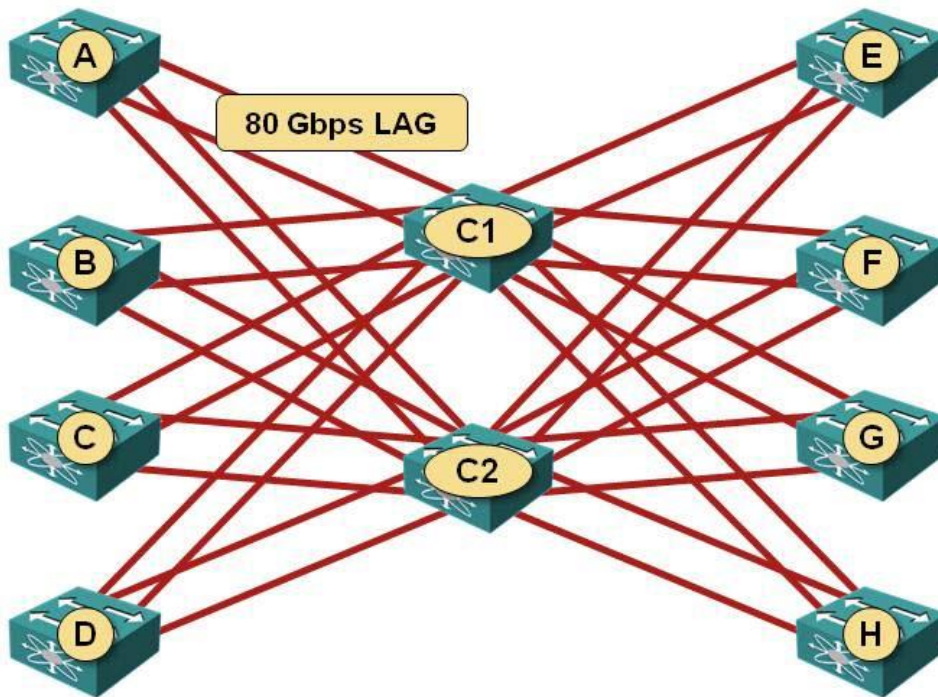
- Tipikus adatközponti switch:
 - 48 x 10GE port és
 - 4 x 40GE port, ami 16 x 10GE port-ként is használható
 - Összesen 64*10GE port
- Használjunk:
 - 48 port-ot szerverek felé
 - 16 (14) port-ot intra fabric kapcsolatra
- Oversubscription =
 - 3:1

Full Mesh

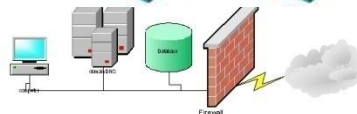
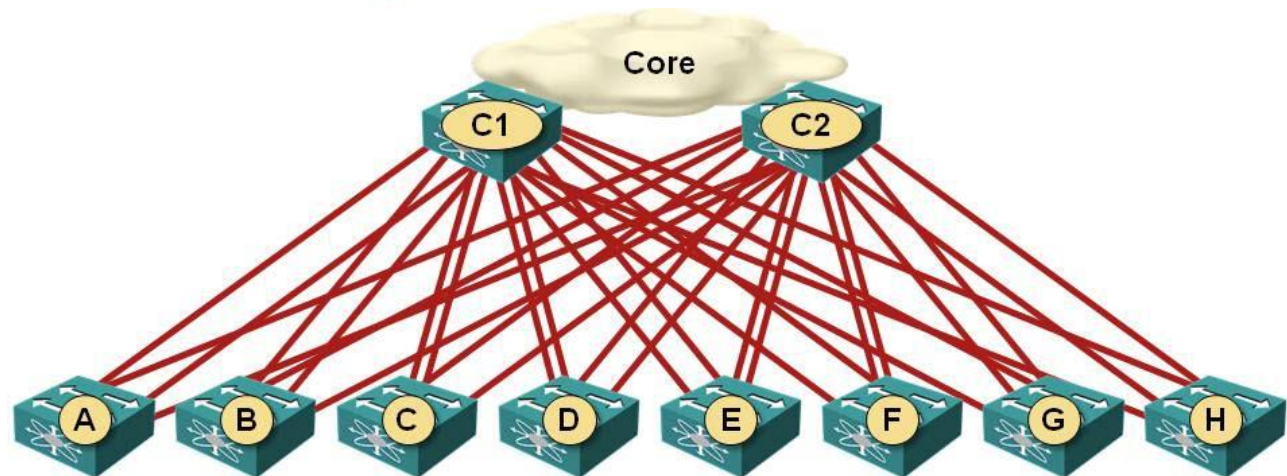
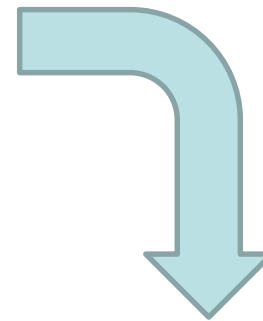
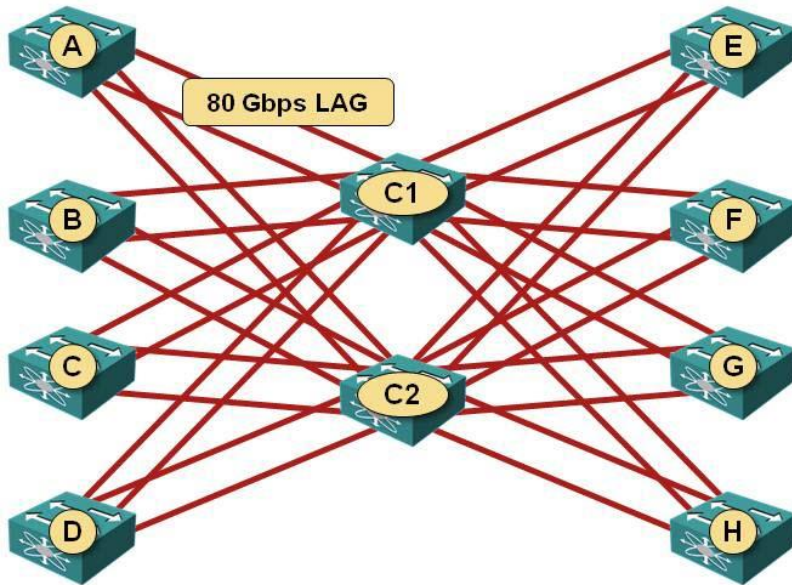
- Bár 140 Gb/s uplink kapacitásunk van, mégis csak 20 Gb/s érhető el bármely két node között
- Nincs alternatív irány
 - Hibatűrés nincs
- Sok $(n*(n-1)/2)$ link
- LAG: Link aggregation

Hatékonyabb architektúra

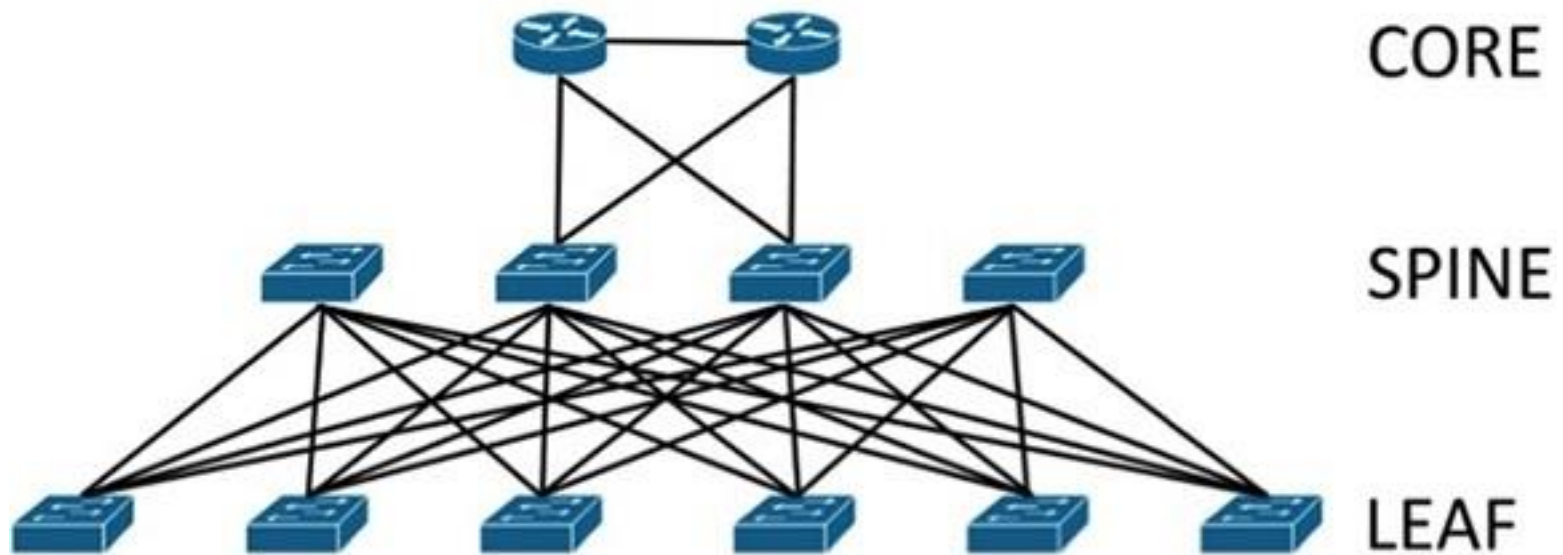
- 160 Gb/s bármely két node között
- Redundáns
- DE:
 - több switch
 - lassabb

Rajzoljuk csak egy kicsit másként...

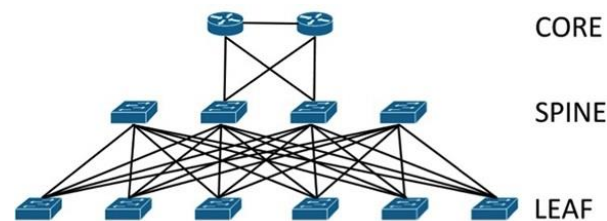
Új trend

- Clos Network (linkkapcsolás) / Spine and Leaf architecture

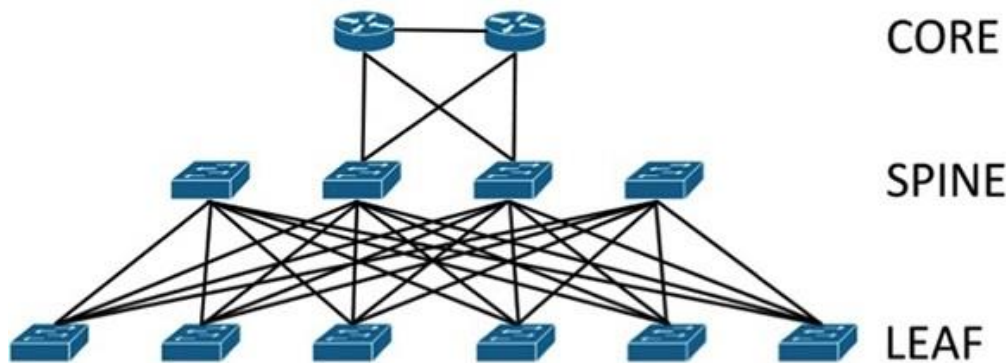
Spine and Leaf architektúra

- Leaf ~ access
- Spine ~ aggregation
- DE: minden leaf minden spine-hoz kapcsolódik
 - Ethernet fabric
 - Maximum távolság: 3 hop (4 link)
 - High performance clusters (HPC)

Spine and Leaf szabályok

- Összeköttetések száma = $\#leaf * \#spine$

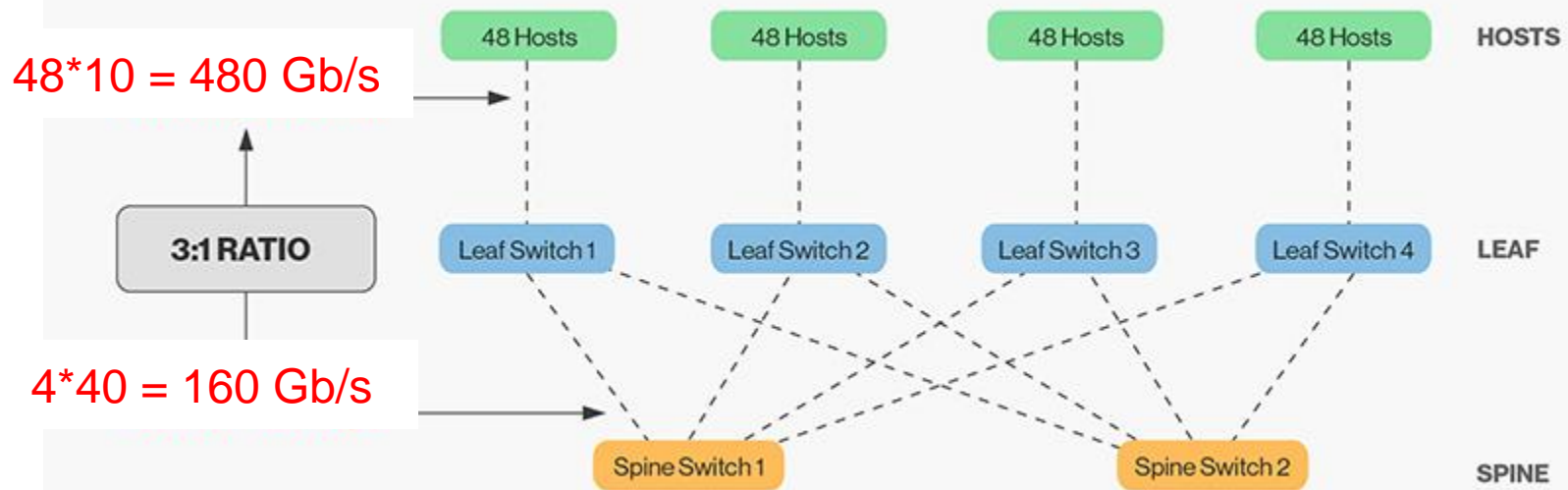

- $\#spine = \#leaf_port$

- $\#spine_port = \#leaf$

Tipikus architektúra

- Leaf:
 - Szerverek felé: $48 * 10$ GbE port
 - Spine felé: $4 * 40$ GbE port
- Oversubscription: 3:1

Terhelésmegosztás, párhuzamos utak

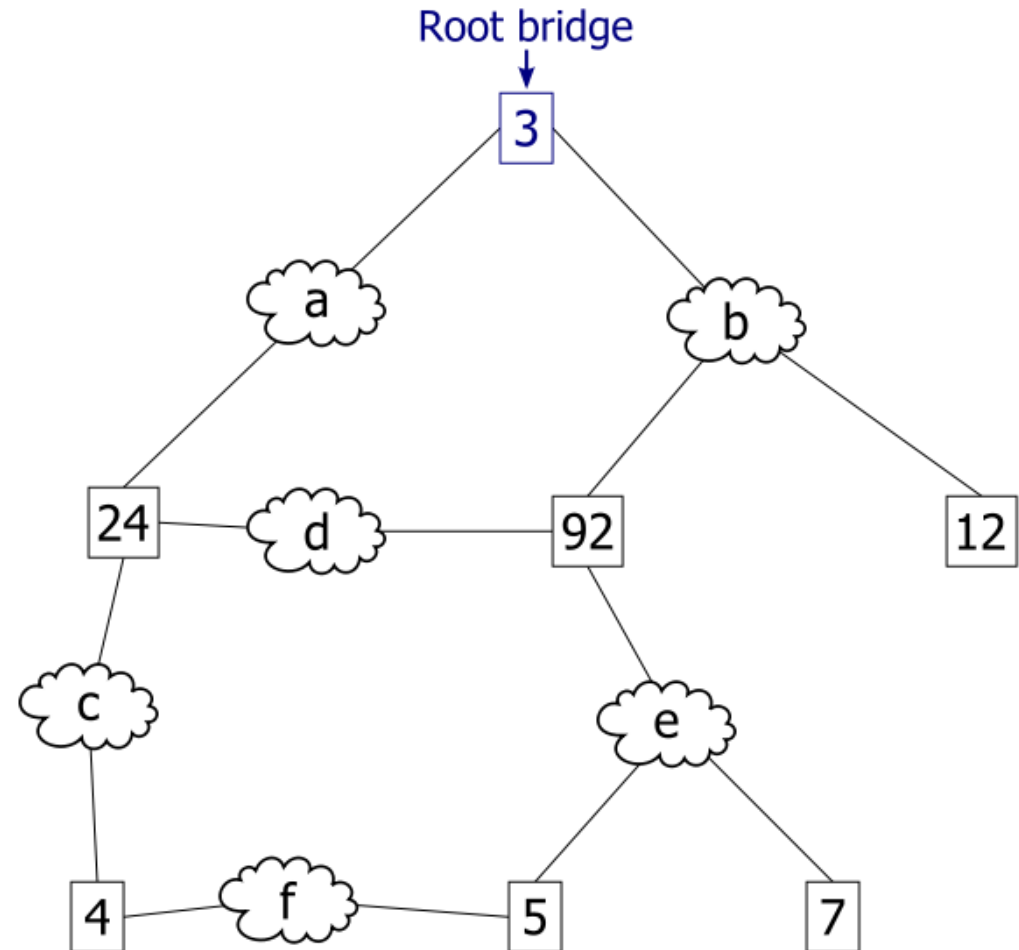
- Tradicionális routing algoritmus – Spanning Tree Protocol (STP – feszítőfa)
 - Hogy elkerüljük a hurkokat – minden node-hoz a legjobb útvonal
 - Mi a fő hátránya?
 - Csak EGY útvonal két node között
- Equal-Cost Multipath (ECMP) protokoll
 - Több, azonos hosszú (költségű) útvonalat talál
 - Gyakorlatban tipikusan 8 vagy 16
 - Terhelésmegosztás
 - Jobb sávszélesség kihasználás
 - Csomag újra sorrendezés kell

Spanning Tree Protocol (STP)

- Layer 2 protokoll
 - Bridge-eken (switch-eken)
 - IEEE 802.1D (eredetileg)
 - IEEE 802.1Q-2014 (új verziók is)
- Logikai, hurokmentes topológiát épít ki Ethernet hálózatokban

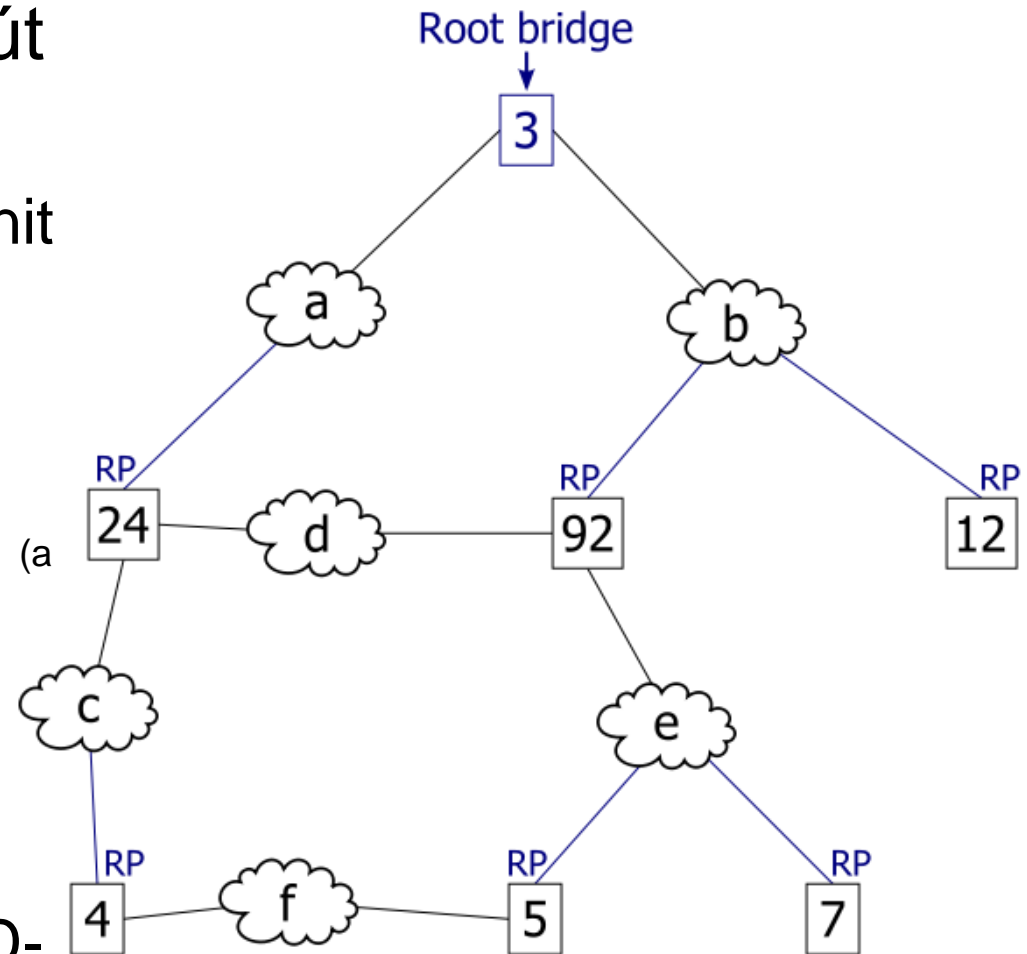
Spanning Tree Protocol (STP)

- Kiinduló (root) bridge/ switch választás:
 - Legkisebb ID
 - ID: prioritás (default 32768) + MAC cím
 - Jó, ha központi (backbone switch)

Spanning Tree Protocol (STP)

- A legkisebb költségű út a többi bridge-től
 - Bridge protocol data unit (BPDU) – gyökér cost=0-val küldi
 - A többiek növelik a bejövő link költségével (a példában egyformák)
 - Megkeresni a legkisebbet
 - Root Port (RP)
 - Döntetlennél: kisebb ID-jű bridge felől

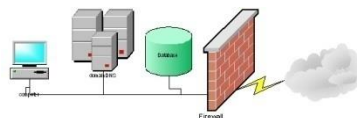
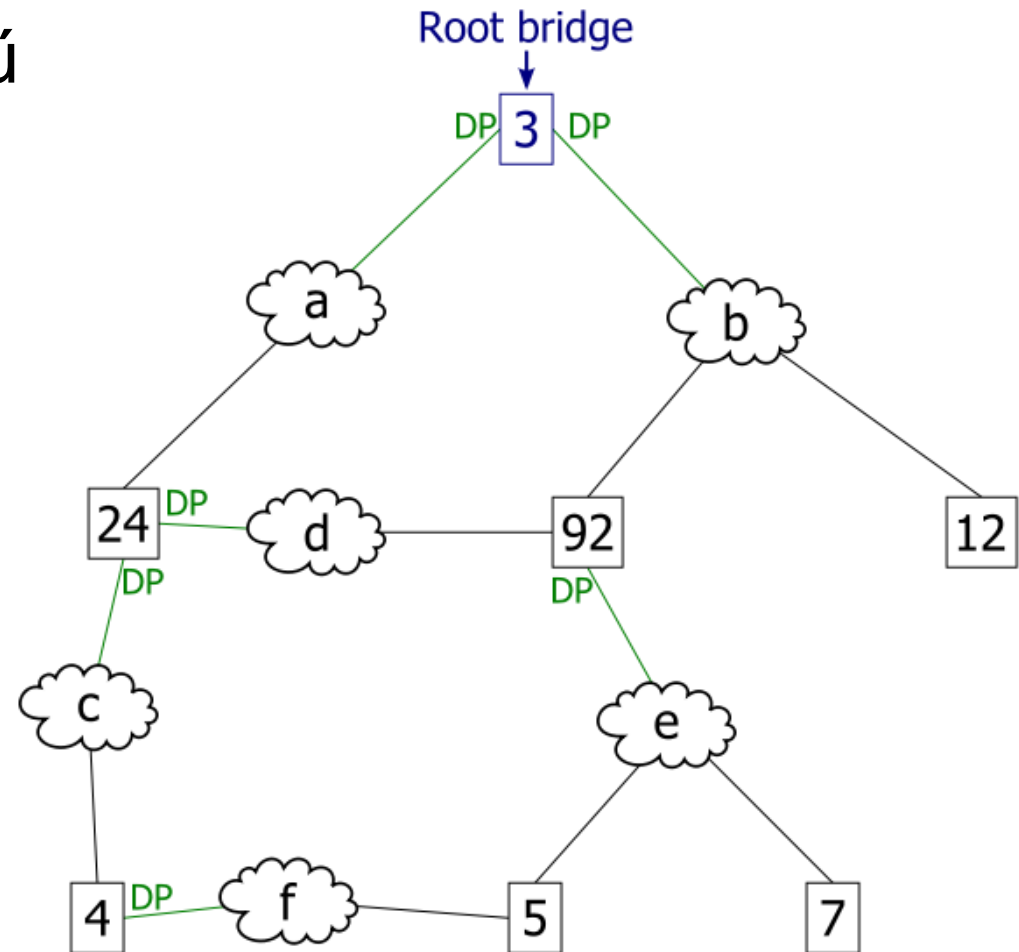
Default costs

Data rate	STP cost (802.1D-1998)	RSTP cost (802.1W-2004, default value)
4 Mbit/s	250	5,000,000
10 Mbit/s	100	2,000,000
16 Mbit/s	62	1,250,000
100 Mbit/s	19	200,000
1 Gbit/s	4	20,000
2 Gbit/s	3	10,000
10 Gbit/s	2	2,000

1 Gigabit/second/bandwidth 20 Terabit/second/bandwidth

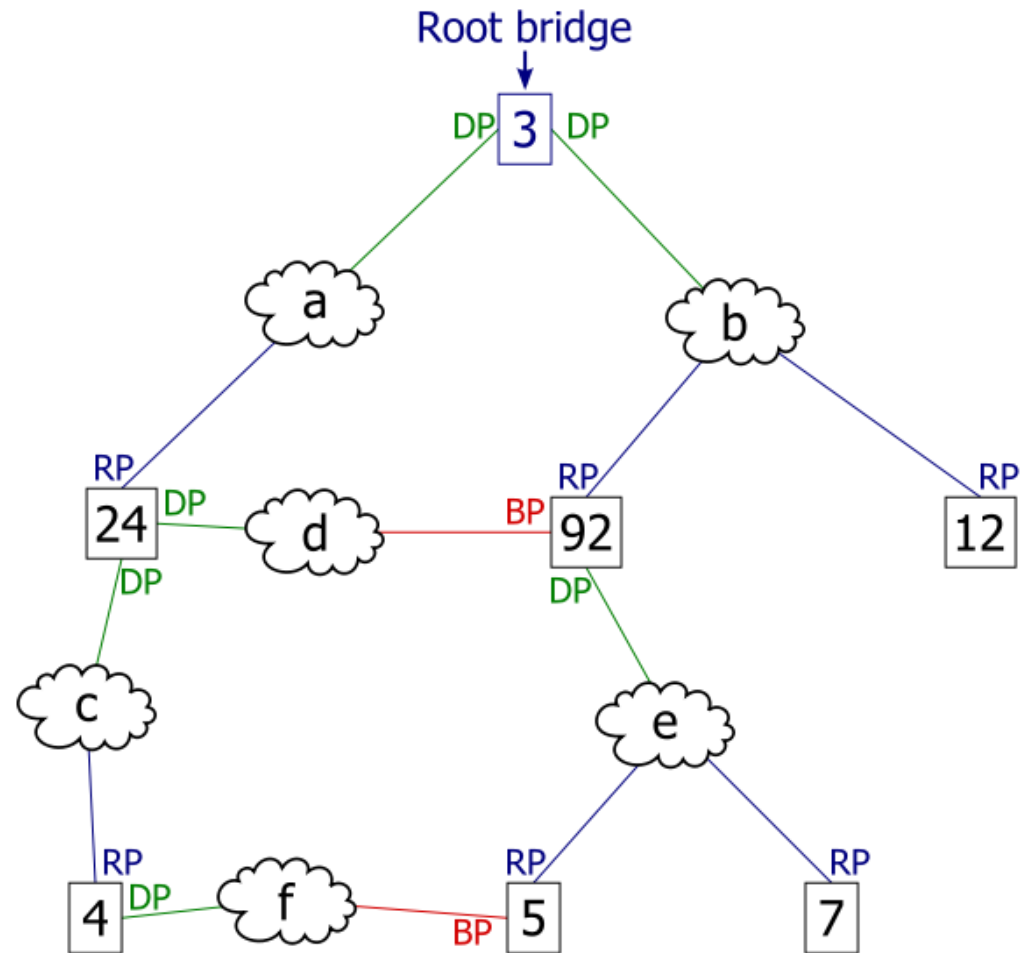
Spanning Tree Protocol (STP)

- A legkisebb költségű út minden hálózati szegmens felől:
 - A gyökér felé vezető „legkisebb költségű” bridge
 - A szegmens kijelölt (Designated) *port*-ja (DP)
 - Döntetlennél: kisebb ID-jű bridge felől (lásd d)

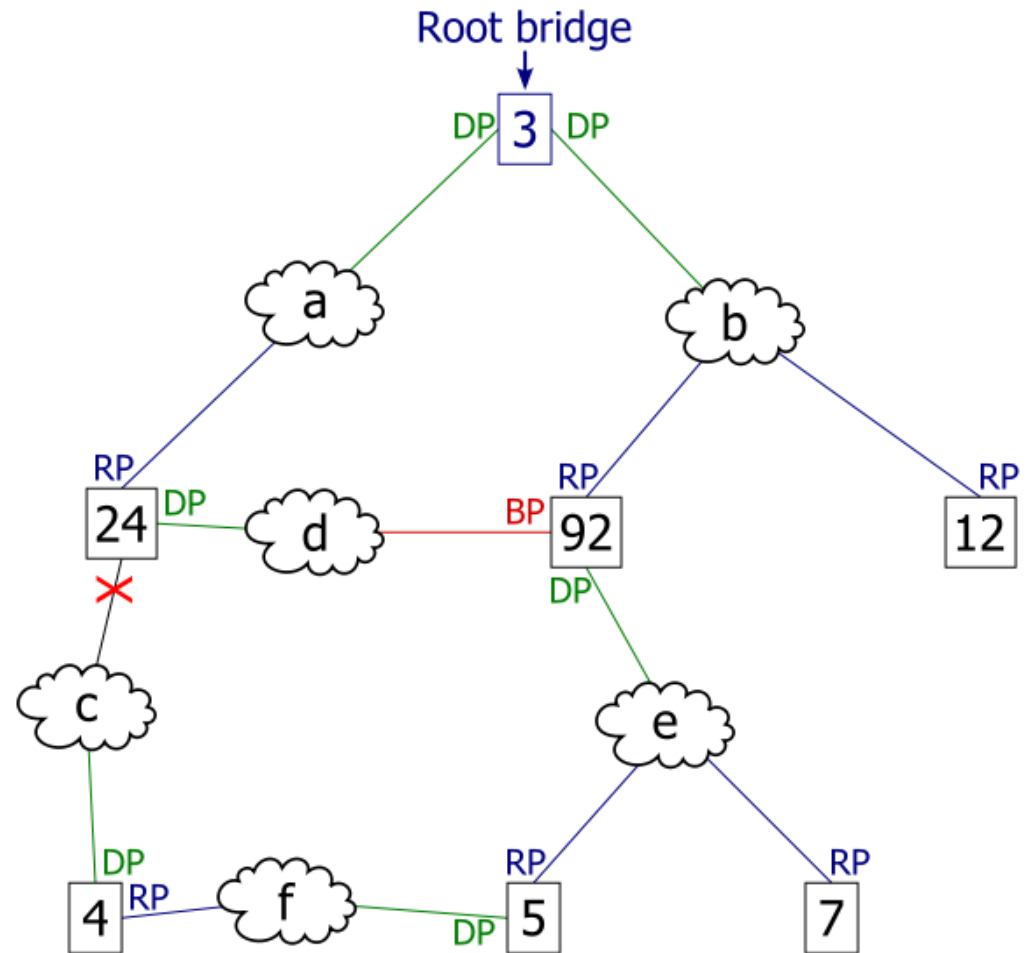
Spanning Tree Protocol (STP)

- A DP-eket használjuk továbbításra (set to forwarding mode)
- A többi port blokkolt (Blocked Port – BP)

Spanning Tree Protocol (STP)

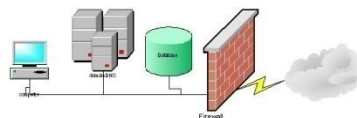
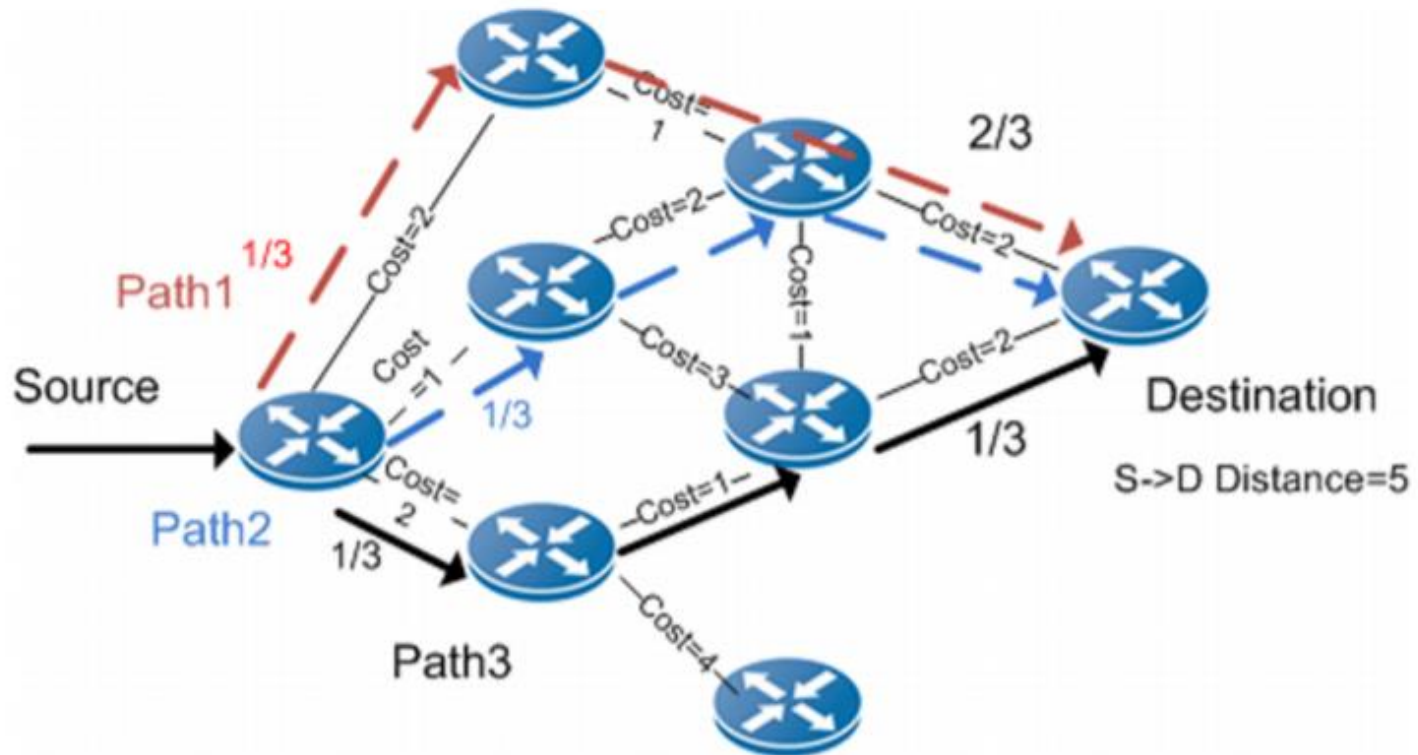
- Link hibánál:
 - átkonfigurálás

Equal-Cost Multi-Path (ECMP)

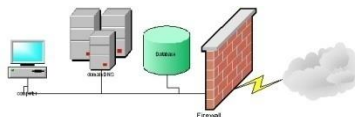
- Layer2 ill. Layer3
- Ha n útvonal van két node között:
 - Modulo n hash algoritmus a választáshoz
 - \sim maradék osztásnál
 - Különböző hash algoritmusok
 - Header alapján
 - Source/destination MAC/port
 - Source/destination IP+port and Protocol number
 - Egy TCP stream egy linken tartására

ECMP

High Performance Clusters (HPC)

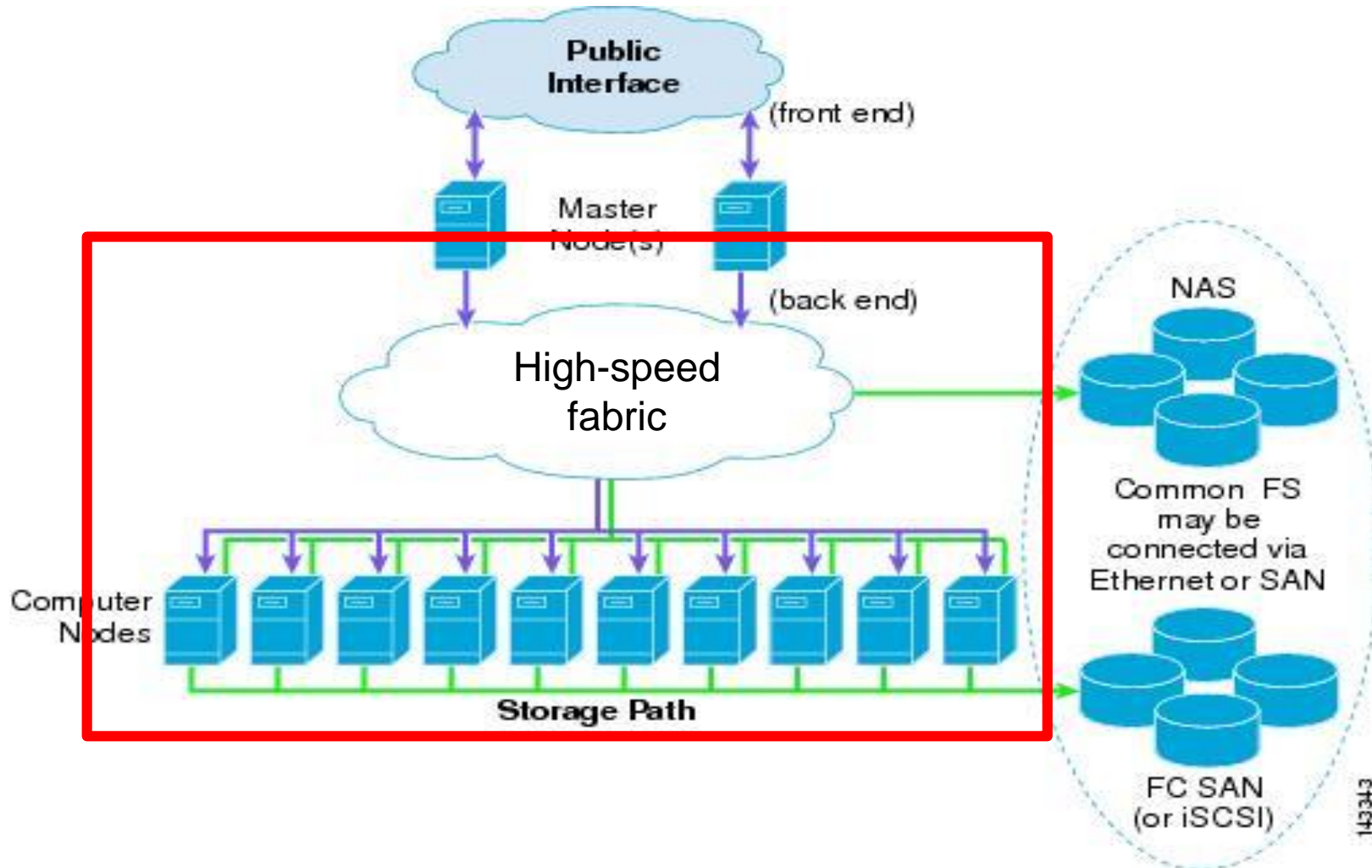
- Nagyteljesítményű fürtök
- Cluster: közös cél
 - Több CPU kombinálásával
 - Hogy egy egységes, nagyteljesítményű rendszernek tűnjön
 - Nagy rendelkezésre állás
 - Terhelésmegosztás
 - Megnövelt számítási teljesítmény
- Pl.:
 - Meteorológia (időjárás szimuláció)
 - Katonai kutatás
 - Trendanalízis
 - Film animáció
 - Gyártás (autó/repülő tervezés, aerodinamikai szimuláció)
 - Keresőmotorok

HPC típusok

- 1. típus (szorosán csatolt – tightly coupled)
 - Párhuzamos üzenettovábbítás
 - Az alkalmazások minden node-on párhuzamosan futnak
 - A Master Node határozza meg a node-ok bemenetét
 - Kommunikáció a node-ok között
- 2. típus
 - Elosztott I/O processzálás
 - Pl.: keresőmotor
 - Master Node szétteríti a kérést
- 3. típus (lazán csatolt – loosely coupled)
 - Párhuzamos fájlfeldolgozás
 - A forrásfájl feldarabolása és párhuzamos feldolgozásra való szétosztása

Server Cluster blokkdiagram

Spine and Leaf értékelés

- Előnyök:
 - Kelet-nyugati forgalom támogatása
 - **Virtualizáció (cloud) támogatása**
 - Nagy és egyformauniform élet-nyugati (inter-cluster) sebesség
 - Minden összekötő linket használ
 - Spanning Tree Protocol (STP) -> Equal-Cost Multipath Protocol (ECMP)

Spine and Leaf értékelés

- Előnyök:
 - Egyforma switch-ek
 - Fix konfigurációjú switch-ek
 - Kisebb áramfelvétel
 - Olcsó eszközök -> nagyteljesítményű, megbízható konstrukció
 - Ha egy switch/link meghibásodik, csak kismértékű teljesítménycsökkenés

Spine and Leaf értékelés

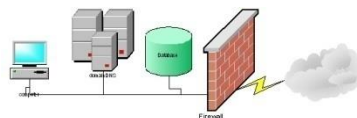
- Hátrányok:
 - Több switch
 - A switch-ek portszáma limitálja a maximális méretet
 - Több kábel
 - Egy új spine hozzáadásakor kábelek minden leaf felől
 - Hosszú kábelek
 - Üvegszálak, optikai modulok kellene (drága)
 - Koax kábelek helyett (olcsók, de csak rövid távra jók)

Demilitarizált zónák

- A legsérülékenyebb host-ok: amik LAN-on kívülre nyújtanak szolgáltatásokat
 - E-mail, web, DNS, FTP, VoIP, ...
 - Helyezzük őket egy szeparált alhálózatba – Demilitarizált zóna (Demilitarized zone – DMZ) vagy biztonsági hálózat (Perimeter Network)
 - Biztonságosabb, mint az Internet, de kevésbé biztonságos, mint az Intranet
 - A DMZ host-jainak korlátozott összeköttetése van (bizonyos) külső szerverekkel és korlátozott/ellenőrzött kommunikáció az Internet-tel
 - Tűzfal(ak)
 - Véd a külső támadások ellen, de nem foglalkozik a belsővel

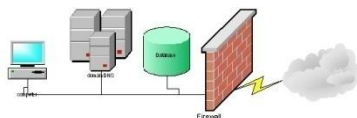
Proxy Szerverek

- DMZ-ben
 - Kötelezik a (belső) használókat a proxy igénybevételére az Internet felé
 - Biztonság
 - Monitorozhatóság
 - Központi web tartalomszűrés
 - Csökkenti az Internet forgalmat – caching

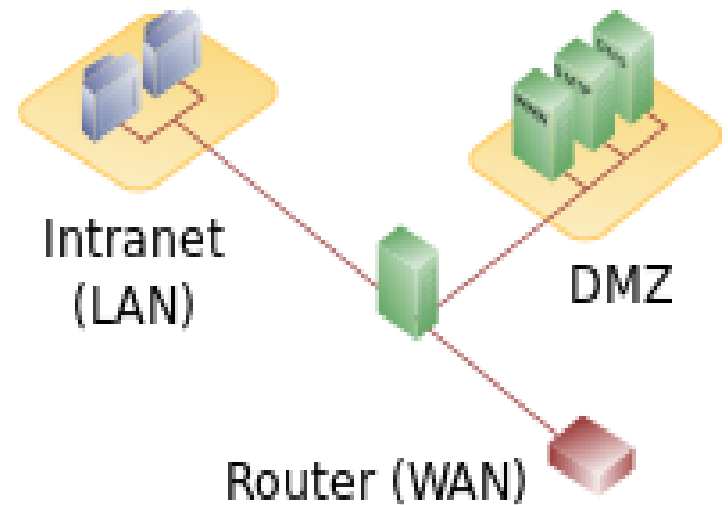
Reverse Proxy Szerverek

- Indirekt hozzáférést biztosít külső hálózatok felől a belső erőforrásokhoz
 - Pl. e-mail hozzáférés cégen kívülről
- Csak a reverse proxy szervernek van hozzáférése a levelezőszerverhez
- Extra biztonsági layer
- Tipikusan applikációs rétegbeli tűzfallal

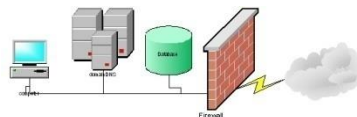
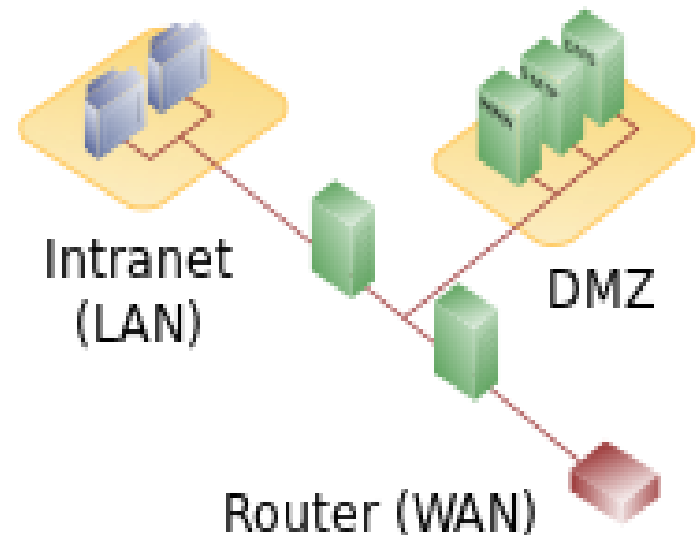
DMZ architektúra I.

- Egy tűzfall – háromágú (three legged) modell
 - DMZ-Intranet és DMZ-Internet közötti forgalmat kezeli
 - Single point of failure

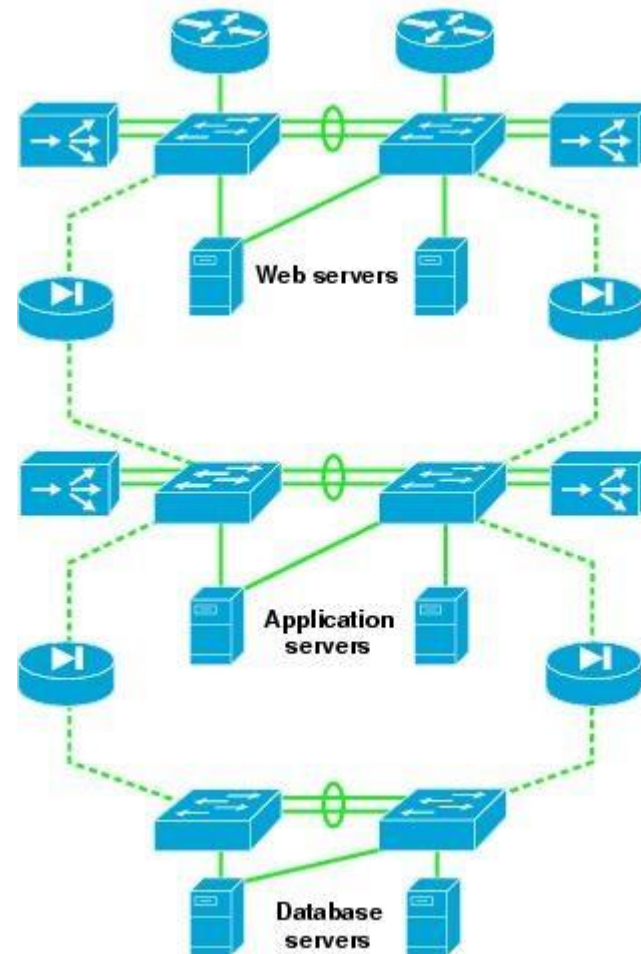
DMZ architektúra II.

- Kettős tűzfal
 - Front-end/Perimeter
 - Back-end/Internal
- Tipikusan különböző gyártóktól
 - Nem ugyanazok a biztonsági rések
 - Nem ugyanaz a konfiguráció módszere
 - Drágább

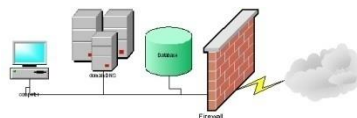
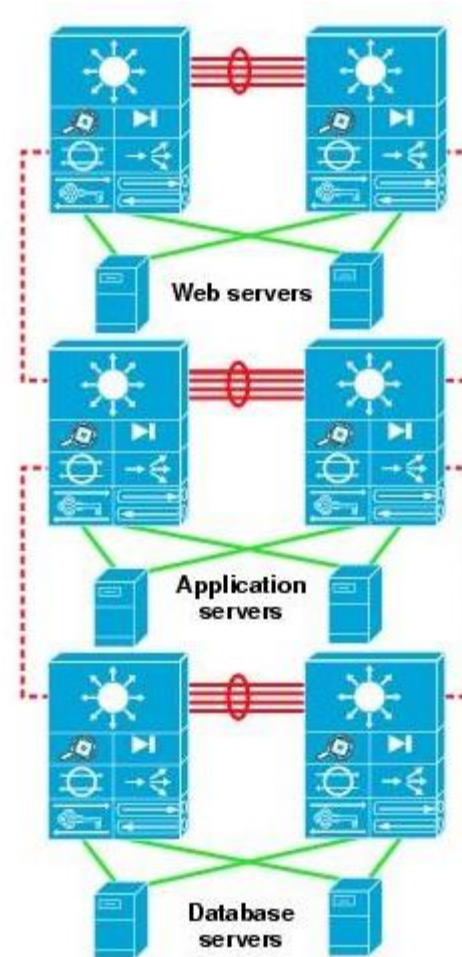
HTTP-alapú alkalmazások I.

- 3 tiers
 - Web szerverek
 - Alkalmazás szerverek
 - Adatbázis szerverek
- Tűzfalakkal elválasztva

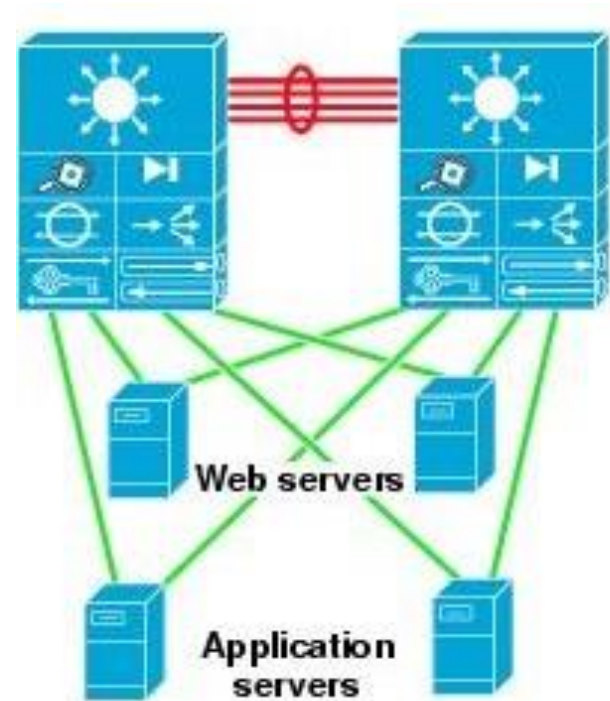
HTTP-alapú alkalmazások II.

- Integrált szolgáltatás modulok (Integrated Service Modules)
 - Router/switch
 - Tűzfal
 - Terhelésmegosztás
 - Biztonság
 - IDS (Intrusion Detection System – behatolás detektálás)

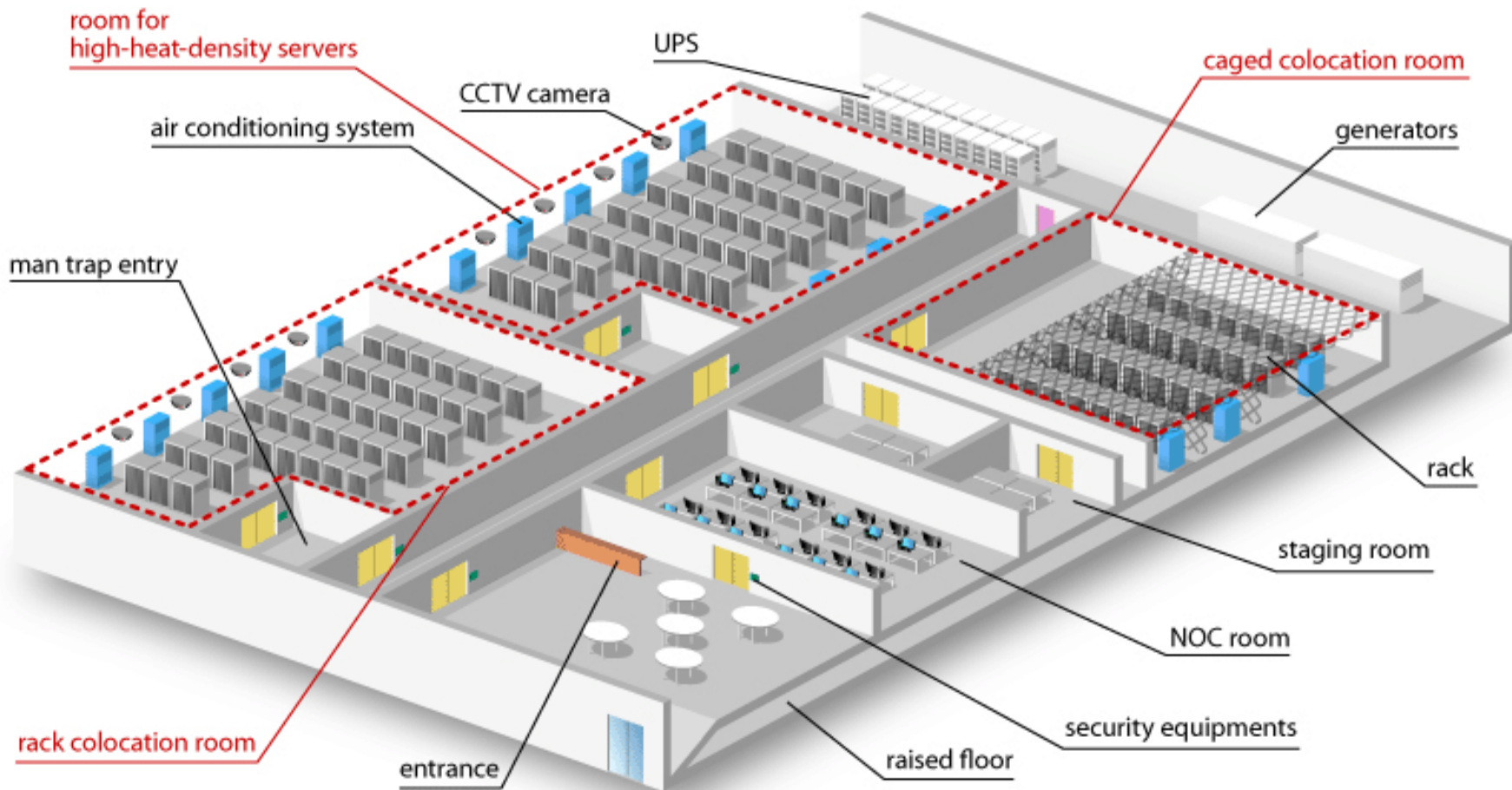

HTTP-alapú alkalmazások III.

- Logikai elválasztás
 - VLAN-okkal
 - Kisebb teljesítmény
 - De kevesebb eszköz
- + Adatbázis
szerverek tipikusan
fizikailag is
elkülönülnek

Adatközpont áttekintés

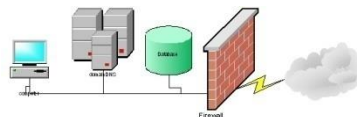
Colocation Room (Colo)

- „Közös használatú terem” – az ügyfelek ide helyezhetik berendezéseiket – “carrier hotel”
 - Zárt terek
 - Ketrecek
 - Rack-ek (zárhatóak)
 - Az eszköz az ügyfél tulajdona
 - Az adatközpont a működtetést / karbantartást biztosítja
 - Hely, áram, hűtés, fizikai biztonság
 - Kapcsolatok távközlési és hálózati szolgáltatók felé

Caged Colocation Room

Rack Colocation Room

Staging Room

- Érkeztető terület
- Eszközök
 - Kicsomagolása
 - Ellenőrző tesztelése
 - Konfigurálása
- A szerver-termeken kívül

Adatközponti szolgáltatások

- Saját eszköz tárolása – bérlés
- 24 órás felügyelet
- Nagy megbízhatóságú környezet
 - georedundancia
- Teljes körű üzemeltetés
- Költözés tervezése és kivitelezése
- Adatmentés és adatvisszaállítás
- Biztonsági mentés vészhelyzet esetére

Adatközponti szolgáltatások

- Kettős tápellátás két független alállomásról
- Redundáns transzformátor
- Redundáns diesel generátor
 - Automatikus átkapcsolás és indítás
- DC n+1 redundanciájú egyenirányító rendszer
- Klimatizálás: n+1 redundancia
- Emelt padló, kábeltálcarendszer
- Redundáns optikai gyűrű